

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - **Ontwerp van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbaredienstverplichtingen en REG-openbaredienstverplichtingen**
- **Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de VTC, VREG, de SERV, en de MINA-Raad**

SAMENVATTING

Het ontwerpbesluit houdt een wijziging in van Titel V van het Energiebesluit, waarin de sociale openbare dienstverplichtingen omschreven worden waaraan zowel commerciële leveranciers als de distributienetbeheerders dienen te voldoen. Deze wijziging komt er in het kader van de uitrol van de digitale meter, die in 2019 van start ging en werd aangekondigd in de Beleidsnota Energie 2019 - 2024. De wijzigingen aan het ontwerpbesluit zijn gericht op het minimaliseren van de mogelijke schuldopbouw, waarbij de mogelijkheden worden benut die de digitale meter biedt op het vlak van verbruiksmeting en eenvoudige activatie van de voorafbetalingsfunctie.

De voornaamste wijzigingen bij de commerciële leverancier bestaan uit het schrappen van de aangetekende zending voor het versturen van de ingebrekestelling en het inkorten van de opzeggingstermijn van 60 naar 45 dagen. Bij de distributienetbeheerder zijn de grootste wijzigingen een onmiddellijke activatie in de digitale meter van de voorafbetalingsfunctie vanaf het moment dat de netbeheerder de elektriciteitslevering overneemt nadat een leveringscontract vanwege wanbetaling werd stopgezet en voor aardgas een inkorting van de termijn voor activatie van de voorafbetalingsfunctie van 60 naar 20 dagen wanneer afnemers hun factuur bij de netbeheerder niet betalen. Op verzoek van de klant kan ook voor aardgas die voorafbetalingsfunctie sneller worden geactiveerd. Daarnaast wordt voorgesteld om de hoeveelheid nooddiediet in euro in plaats van kWh in te schrijven in het energiebesluit en de minimale levering voor elektriciteit automatisch terug in te schakelen wanneer de totale schuld minder dan 150 euro bedraagt. Ten slotte houdt het ontwerpbesluit ook een optimalisatie van de schuldafbouw via de budgetmeter in, en een aantal aanpassingen aan de sociale statistieken die jaarlijks beschikbaar worden gesteld aan de VREG.

Het ontwerpbesluit breidt ook het toepassingsgebied uit van de steun die de elektriciteitsnetbeheerder aan een beschermde afnemer biedt voor de aankoop van een energiezuinige koelkast of wasmachine. Naast de bestaande kortingsbon van 150 euro wordt voorgesteld hetzelfde bedrag toe te kennen aan niet-commerciële instellingen of publiekrechtelijke rechtspersonen voor de verhuur met inbegrip van service en reparatiekosten gedurende 10 jaar van energiezuinige huishoudtoestellen aan een beschermde afnemer. De verhuur vormt steeds onderdeel van een traject met het oog op begeleiding bij het oplossen van energiearmoede-problemen. Naast koelkasten en wasmachines zullen ook energiezuinige droogkasten in aanmerking komen.

Er worden ook een aantal wijzigingen aangebracht met betrekking tot de REG-premies. Zo wordt de hoogte van de premie voor de plaatsing van een nieuwe PV-installatie aangepast zodat de voor 1 januari 2022 voorziene daling niet doorgaat en de premiehoogte op het niveau van 2021 wordt gehouden. Daarnaast wordt vanaf 1 januari 2022 een nieuwe premie ingevoerd voor niet-residentiële gebouwen waarin het asbest in het (onder)dak wordt verwijderd in combinatie met de plaatsing van een minimale fotovoltaïsche installatie.

Tot slot worden wijzigingen en verduidelijkingen aangebracht aan het materiële toepassingsgebied van de energieprestatiecertificaten. Tevens wordt er voor de energiedeskundigen type D een centraal examen ingevoerd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving
BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2021/381 werd op 20 oktober 2021 bekomen.
Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 18 oktober 2021 verkregen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

A.1. *Situering sociale openbaredienstverplichtingen (SODV)*

Sinds 1996 bouwt de Vlaamse overheid stelselmatig sociale maatregelen uit die gezinnen die elektriciteit en aardgas gebruiken, beschermen tegen het opbouwen van energieschulden en tegen de afsluiting van de energielevering. De Vlaamse regelgeving beschrijft uitvoerig hoe commerciële leveranciers en distributienetbeheerders hun klanten moeten beschermen tegen afsluiting bij wanbetaling. Deze “sociale openbaredienstverplichtingen” zijn voor wat betreft de levering van elektriciteit en aardgas vastgelegd in het Energiebesluit van 19 november 2010 (titel V “Sociale energiemaatregelen”, artikel 5.1.1 tot en met 5.6.3). Naast verplichte procedures die leveranciers en netbeheerders moeten toepassen bij wanbetaling is ook in detail bepaald hoe OCMW’s, netbeheerders en klanten in de Lokale Adviescommissies (LAC’s) samen naar een oplossing zoeken voor energieschulden. Bij klanten die gedropt worden door hun commerciële leverancier en nadien ook bij de netbeheerder betalingsproblemen krijgen, wordt een budgetmeter geplaatst. Hiermee kunnen zij enkel energie verbruiken via voorafbetaling, al dan niet gecombineerd met een automatische schuldafbouw. Hetzelfde besluit bepaalt ook welke “sociale statistieken” de leveranciers en distributienetbeheerders jaarlijks moeten aanleveren aan de VREG.

A.2. *Aanleiding wijziging SODV*

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 zet in op de structurele bestrijding van energiearmoede via maatregelen die de energie-efficiëntie van de woningen van kwetsbare gezinnen verbeteren. Gerichte financiële steun voor energiebesparende maatregelen, intensieve begeleiding en verscherping van normen blijven cruciaal. Om de doelgroep beter te bereiken zal er intenser worden samengewerkt met lokale partners. De komst van de digitale meter biedt mogelijkheden om de opbouw van energieschulden sneller te detecteren en proactiever aan te pakken door gericht gebruik van de datastromen en communicatiemogelijkheden.

In de Beleidsnota Energie 2019-2024 werd dit laatste concreter gemaakt: *“De digitale meter biedt mogelijkheden om de opbouw van energieschulden sneller te detecteren en proactiever aan te pakken. Rekening houdend met de prioritaire uitrol tegen eind 2021 van digitale meters bij alle klanten met een budgetmeter, optimaliseren we de huidige sociale openbaredienstverplichtingen die elektriciteits- en aardgasgebruikers beschermen tegen opbouw van energieschulden en afsluiting van energielevering.”*

Sinds de zomer van 2019 worden alle analoge gas- en elektriciteitsmeters stelselmatig vervangen door digitale meters. De vervanging van de klassieke budgetmeters door een digitale meter waarin de

budgetmeterfunctie kan worden geactiveerd, is één van de prioriteiten van de uitrolplannen tegen uiterlijk eind 2021.

De digitale meter kan een positieve impact hebben op het verminderen van energiearmoede. Daarom werd in het voorjaar van 2019, voortvloeiend uit de evaluatie van het Energiearmoedeprogramma, een overlegtraject met stakeholders opgezet met als doel te komen tot een gedragen optimalisatie van de sociale openbare dienstverplichtingen (SODV). Het traject werd getrokken door het VEKA met als deelnemers het kabinet Energie, de VREG, Fluvius, FEBEG, het Netwerk tegen Armoede, VVSG, OCMW Antwerpen, het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en Samenlevingsopbouw.

Er werd op basis van dit overleg geïnventariseerd op welke punten de huidige sociale beschermingsmaatregelen kunnen worden geoptimaliseerd, gebruik makend van de mogelijkheden die de digitale (budget-)meter biedt. Voorliggende nota beschrijft de voorstellen tot aanpassing van de regelgeving die uit dit overlegtraject voortvloeiden. Voorgesteld wordt om de nieuwe SODV midden 2022 in te voeren.

A.3 Voorgestelde wijzigingen

A.3.1 Bij de commerciële leveranciers

De huishoudelijke klant ontvangt bij wanbetaling van de verbruiksfactuur na een vastgestelde minimumtermijn van 15 kalenderdagen een herinneringsbrief en als ook daarop geen reactie komt, volgt binnen 15 kalenderdagen een aangetekende ingebrekestelling.

Om in de procedure bij wanbetaling een breder gamma aan communicatiekanalen mogelijk te maken, wordt voorgesteld om de term 'herinneringsbrief' te vervangen door 'betalingsherinnering', naar keuze van de klant op papier of digitaal. Ook wordt voorgesteld om de ingebrekestelling niet langer verplicht per aangetekende zending te bezorgen. De vorm van een ingebrekestelling is vrij. Om bewijsproblemen te voorkomen, wordt vaak geopteerd voor een schriftelijke ingebrekestelling. Naast een (aangetekende) brief, kan dit bijvoorbeeld ook een e-mail zijn. De aangetekende zending per post blijkt geen meerwaarde te hebben op het vlak van activatie van de klant, die alsmaar vaker opteert voor snelle en goedkopere elektronische communicatie. Om die reden, en met het oog op een financiële besparing, werd zes jaar geleden bij de distributienetbeheerder de verplichting om de ingebrekestelling aangetekend te bezorgen, afgeschaft. In 2020 verstuurden de leveranciers 269.524 aangetekende ingebrekestellingen die aan een kostprijs van 8,59 euro per stuk een totale kost per jaar vertegenwoordigden van ruim 2 miljoen euro. Die kost wordt voor 90% van de klanten doorgerekend en voor de 10% beschermde afnemers valt die ten laste van de leverancier. Gelet op het vastgestelde gebrek aan activerend vermogen van de aangetekende ingebrekestelling en de hoge kostprijs, wordt voorgesteld deze verplichting af te schaffen.

Naast deze eerder vormelijke wijzigingen, betreft het voornaamste wijzigingsvoorstel bij de SODV voor de energieleveranciers de inkorting van de opzeggingstermijn bij wanbetaling van 60 tot 45 kalenderdagen. In 2020 werden in totaal 70.346 huishoudelijke contracten voor elektriciteit opgezegd en 52.821 voor aardgas. In 47% van de gevallen werd het opzeggen van het contract gedurende de opzegperiode van 60 dagen weer geannuleerd (na betaling schuld of start afbetalingsplan). 16% vond voor het einde van de termijn een andere commerciële leverancier. De rest wordt na afloop van de opzeggingstermijn verder beleverd door de distributienetbeheerder, waar ze, voor zover ze geen recht hebben op het federale sociale tarief, aan een relatief hoog, door de CREG gereguleerd "tarief distributienetbeheerder" verbruiken. Het afhandelen van een overstap naar een andere leverancier duurt minstens drie weken, gemiddeld is er een maand nodig. Europese regelgeving stelt echter dat het tegen uiterlijk 2026 in alle lidstaten technisch mogelijk moet zijn om binnen de 24 uur over te stappen naar een andere leverancier. In totaal beleveren leveranciers in de huidige procedure bij wanbetaling hun klanten tot 105 dagen voordat zij worden gedropt en verder beleverd door de

distributienetbeheerder. De leveranciers dragen hierbij eenzijdig het risico voor alle componenten van de energiefactuur. Hoe langer deze periode van wanbetaling bij de commerciële leverancier duurt, hoe hoger de schuld voor lopend verbruik kan oplopen én hoe hoger de mogelijke oninvorderbare kost voor de leverancier. De voorgestelde verkorting van de opzeggingstermijn van 60 naar 45 kalenderdagen biedt een goede balans tussen het verminderen van het risico op hoge schuldopbouw en het tijdig vinden van een nieuwe commerciële leverancier aan een tarief dat voordeliger is dan dat bij de distributienetbeheerder. De totale termijn tussen wanbetaling en drop verkort zo van 105 naar 90 dagen.

A.3.1 Bij de distributienetbeheerders

Ook in dit luik zijn de wijzigingsvoorstellen voornamelijk gericht op het minimaliseren van de mogelijke schuldopbouw, waarbij de mogelijkheden worden benut die de digitale meter biedt op het vlak van verbruiksmeting en eenvoudige activatie van de voorafbetalingsfunctie. In wat volgt worden de voornaamste voorstellen voor wijziging toegelicht:

Onmiddellijke activatie van voorafbetaling elektriciteit

Bij een huishoudelijke klant die op het einde van de opzeggingstermijn van een contract voor elektriciteit en/of aardgas geen nieuwe leverancier vond, neemt de distributienetbeheerder de levering van elektriciteit en/of aardgas over. Als de klant ook daar de factuur niet betaalt, wordt na het doorlopen van een procedure met een betalingsherinnering en een ingebrekestelling een budgetmeter geplaatst. Vanaf de plaatsing kan de klant enkel nog maar verbruiken door middel van een voorafbetaling. Eens dit verbruikskrediet én een door de distributienetbeheerder opgeladen beperkt noodkrediet opgebruikt zijn, valt voor aardgas de levering stil. Voor elektriciteit kan de klant op dat moment nog overschakelen op de minimale levering van elektriciteit aan 10 ampère zodat een minimum aan comfort gegarandeerd blijft. Zowel het noodkrediet voor elektriciteit en aardgas als het verbruik van elektriciteit aan 10 ampère vallen ten laste van de klant. Voor aardgas is het technisch niet mogelijk om via de meter een beperkte levering zoals bij elektriciteit te voorzien. Als alternatief kunnen aardgasklanten die in de periode van november tot en met maart zonder verwarming dreigen te vallen doordat ze onvoldoende krediet kunnen opladen, beroep doen op een via het OCMW aan te vragen financiële tussenkomst voor een minimale levering van aardgas.

Er wordt voorgesteld om de voorafbetaling van elektriciteit en aardgas sneller te activeren, zodat de opbouw van schulden bij de netbeheerder kan worden beperkt. Voor het verbruik van elektriciteit wordt een andere regeling voorgesteld dan die voor aardgas, gelet op het verschil tussen beide energiedragers in de ingebouwde vangnetten tegen afsluiting.

Voorgesteld wordt om voor de levering van elektriciteit via de digitale meter het verbruik via voorafbetaling te starten vanaf de overname van de levering door de netbeheerder. In tegenstelling tot aardgas kan de klant wiens krediet opgebruikt is, voor elektriciteit nog terugvallen op de levering aan 10 ampère. De onmiddellijke activatie van de voorafbetaling maakt het onmogelijk om bij de distributienetbeheerder bijkomende schulden voor de levering van elektriciteit op te bouwen, tenzij heel beperkt voor de terugbetaling van het noodkrediet en voor het eventuele verbruik na activatie van de minimale levering. Daardoor kan de afnemer ook sneller terugkeren naar de commerciële markt waar contracten aan voordeligere tarieven worden aangeboden, gelet op de voorwaarde dat daarvoor eerst alle openstaande rekeningen bij de netbeheerder betaald moeten zijn. De hiervoor vermelde werkwijze veronderstelt dat er al een digitale meter geplaatst en geactiveerd is op het moment dat de netbeheerder de levering overneemt. De netbeheerders zullen inspanningen leveren om in deze situaties de klassieke meters zo snel mogelijk te vervangen door digitale exemplaren. In situaties waar dit nog niet het geval is op het moment van de overname wordt het verbruik via de klassieke meter in afwachting van de vervanging van de meter gefactureerd met voorschotfacturen. Bij wanbetaling blijft de huidige regeling van toepassing, zij het met een verkorting van de termijn tussen het verstrijken van de betalingstermijn vermeld in de betalingsherinnering en de activatie van de voorafbetalingsfunctie van 60 naar 20 kalenderdagen.

Zoals vermeld bestaat er voor aardgas geen functionaliteit van minimale levering via de meter. Daardoor is een onmiddellijke activatie van de voorafbetaling na de overname van de levering door de distributienetbeheerder minder aangewezen. Voor huishoudens die onvoldoende kunnen opladen, zou dit snel kunnen leiden tot situaties waarin men onvoldoende of niet kan verwarmen en koken ('zelfafsluiting'). Met name in de winter kan dit het recht op een menswaardig bestaan schenden. Daarom wordt voorgesteld om voor de aardgaslevering in eerste instantie nog te werken met voorschotfacturen, waarbij evenwel de termijn tussen het verstrijken van de termijn van de betalingsherinnering en de inschakeling van de voorafbetalingsfunctie wordt ingekrompen van 60 naar 20 kalenderdagen, met als doel het vermijden dat schulden te hoog oplopen. Klanten kunnen ook voor aardgas vrijwillig kiezen om de voorafbetalingsfunctie meteen bij drop te laten activeren.

Bovenstaande aanpassingen, zowel bij de commerciële leverancier als bij de distributienetbeheerder, zetten vooral in op het beperken van de schuldopbouw en staan centraal in het wijzigingsvoorstel. De voornaamste andere wijzigingen worden hierna kort toegelicht.

Noodkrediet uitgedrukt in euro in de plaats van in kWh

De regelgeving bepaalt dat de netbeheerder de budgetmeter bij eerste gebruik zo instelt dat een noodkrediet ter beschikking wordt gesteld, waardoor de klant kan blijven verbruiken in afwachting van een eerste oplading. Voor elektriciteit is het noodkrediet bepaald als de geldelijke waarde van 200 kWh elektriciteit, voor aardgas 1000 kWh, beide berekend aan de sociale maximumprijs. In de praktijk wordt door Fluvius in uitvoering van de huidige regelgeving met een vast bedrag gewerkt: 50 euro voor elektriciteit en 70 voor aardgas. In beide gevallen kwamen deze bedragen tot voor enkele maanden ruimschoots overeen met de vermelde hoeveelheden in kWh. Een strikte interpretatie van de regelgeving zou betekenen dat dit bedrag mee zou moeten variëren naargelang het distributienetgebied waarin de klant woont en het ook periodiek de evolutie van de sociale maximumprijzen zou moeten volgen, die door de federale energieregulator per trimester worden bepaald. Het werken met een vast bedrag komt evengoed tegemoet aan de doelstelling en is duidelijker. Daarom wordt voorgesteld om in de regelgeving op te nemen dat het noodkrediet wordt uitgedrukt in een bedrag in de plaats van in een hoeveelheid energie telkens aan het voor de individuele klant op het moment van toekenning geldende tarief. Gelet op de sterk gestegen energieprijzen van de afgelopen periode wordt voorgesteld om de vaste bedragen te actualiseren op basis van de tarieven die gelden voor het vierde kwartaal van 2021. Voorgesteld wordt om het bedrag van het noodkrediet voor de beide energievormen vast te stellen op 75 euro, wat aan de huidige tarieven goed is voor een hoeveelheid energie die zowel voor elektriciteit als voor aardgas, ongeacht het tarief dat van toepassing is, de huidige in het Energiebesluit bepaalde hoeveelheden ruimschoots dekt. Bij verdere prijsevoluties kunnen deze bedragen eventueel worden bijgesteld.

In het Energiebesluit worden de termen "hulpkrediet" en "noodkrediet" vandaag door elkaar gebruikt. Voorgesteld wordt om enkel de term "noodkrediet" te behouden, aangezien dit krediet bedoeld is voor noodsituaties én moet worden terugbetaald.

Automatische herinschakeling van de minimale levering elektriciteit

Als een klant die elektriciteit verbruikt via een budgetmeter gedurende lange tijd niet oplaadt, kan worden vermoed dat die is overgeschakeld op de minimale levering elektriciteit aan 10 ampère. Aangezien dit verbruik ook terugbetaald moet worden en dus bijdraagt aan schuldopbouw, voorziet de regelgeving ook hier een procedure gericht op het vinden van een oplossing voor de terugbetaling. Nadat de elektriciteitsdistributienetbeheerder vaststelt dat een klant gedurende zestig kalenderdagen de budgetmeter niet oplaadt, stuurt de netbeheerder tot twee keer toe een brief met de vraag binnen de 15 kalenderdagen contact op te nemen. Als na contact blijkt dat de klant effectief is overgeschakeld op de minimale levering, wordt een afspraak gemaakt om de verbruiksschulden te betalen. In het geval er geen reactie komt op de tweede brief, wordt de klant niet afgesloten, maar wordt een verzoek tot uitschakeling van de minimale levering ingediend bij de lokale adviescommissie (LAC). Na

uitschakeling kan de klant enkel nog elektriciteit verbruiken als de budgetmeter opgeladen is, en kunnen geen verdere schulden worden gemaakt.

Met de toepassing van de digitale meter kan eenvoudig vanop afstand worden vastgesteld of de klant al dan niet is overgeschakeld op de minimale levering elektriciteit. Er wordt voorgesteld de hiervoor beschreven procedure in te korten en te vereenvoudigen, waardoor ook hier mogelijke schuldopbouw kan worden vermeden.

Voor klanten bij wie de minimale levering na LAC-advies werd uitgeschakeld, voorziet de regelgeving dat die op verzoek van de klant opnieuw kan worden ingeschakeld als minstens 50% van de openstaande schuld bij de netbeheerder betaald is, of vroeger, als daarvoor specifieke redenen zijn. In de huidige regeling kan het echter voorvallen dat de klant niet op de hoogte is van dit recht. Naast de toepassing hiervan, schakelt Fluvius vandaag de minimale levering ook zelf proactief terug in als 100% van de openstaande facturen betaald zijn. Op jaarbasis gebeurt dat echter hooguit twee keer. Daarom wordt voorgesteld om de herinschakeling van de minimale levering elektriciteit te automatiseren. Er wordt daarbij geopteerd om dat te doen van zodra de totale openstaande schuld minder dan 150 euro bedraagt. Ook wordt bijkomend voorzien dat herinschakeling ook kan bij hogere schulden, zij het enkel op vraag van het OCMW en na overleg met de netbeheerder.

Optimalisering van de schuldafbouw via de budgetmeter

De regelgeving voorziet dat voor de kosten van het verbruik van elektriciteit en aardgas geleverd door de netbeheerder voordat een budgetmeter is geplaatst, er vanaf een bedrag van 750 euro een dossier kan worden ingediend bij de lokale adviescommissie met als doel het uitwerken van een oplossing voor de terugbetaling. Als de klant schulden opbouwde voor zowel elektriciteit als aardgas, geldt als grensbedrag voor de gezamenlijke schuld 1.000 euro. Gelet op de eerder beschreven voorgestelde wijzigingen, zoals het inkorten van de procedures en het sneller activeren van de voorafbetaling, zal de kans dat de energieschulden zo hoog oplopen gevoelig dalen en wordt de terugbetaling ervan haalbaarder. Daarom wordt voorgesteld om in dezelfde logica ook hier het schuldbedrag dat als grens wordt gehanteerd om een dossier bij de LAC in te dienen, te verlagen naar 500 euro. Daarnaast wordt voorgesteld om de schuld voor beide energieën niet meer te benaderen als één schuld, maar er apart oplossingen voor te zoeken. De voorstellen zijn erop gericht om in het geval de klant toch een schuld boven het grensbedrag opbouwt, de hulpverlening vroeger in te schakelen en de schuld sneller af te lossen waardoor er ook sneller kan worden teruggekeerd naar de commerciële markt met tarieven die voordeliger zijn dan dat bij de netbeheerder.

De regelgeving voorziet eveneens dat voor schulden onder het bedrag van 750 euro (waarvan wordt voorgesteld dit te verlagen naar 500) de netbeheerder in de budgetmeter een afbetalingsplan kan activeren dat de schuld afbouwt met 5 euro per week. Dat afbetalingsplan loopt ook door als het verbruikskrediet negatief wordt. Bij het opladen van de budgetmeter kan dan een gedeelte van het opgeladen bedrag worden gebruikt voor de aflossingen in dit automatische afbetalingsplan en ook voor de terugbetaling van het eventueel verbruikte noodkrediet en voor het verbruik van de minimale levering elektriciteit. Dat gedeelte bedraagt 35% voor opladingen tot en met 50 euro. Voor oplaadbedragen boven 50 euro, gaat het gedeelte boven 50 euro integraal naar schuldafbouw. Deze regeling is onduidelijk en frustrerend voor de klant. Daarom wordt voorgesteld dit te vereenvoudigen en te bepalen dat ongeacht de hoogte van het opgeladen bedrag, 35% daarvan naar de afbouw van schulden gaat. Daarnaast wordt bepaald dat de netbeheerder in de communicatie voorafgaand aan de opstart van het afbetalingsplan, expliciet moet vermelden dat ook andere aflossingsbedragen dan de 5 euro mogelijk zijn. Ook wordt bepaald dat de netbeheerder de klant de mogelijkheid moet bieden om vrijwillig en na afspraak bedragen op te laden die 100% naar schuldafbouw gaan.

Aanpassingen aan de sociale statistieken

Hoofdstuk VII vermeldt een uitgebreide lijst van statistieken die jaarlijks voor 31 maart aan de VREG ter beschikking moeten worden gesteld. Op basis daarvan wordt dan een jaarlijks rapport sociale statistieken opgemaakt en gepubliceerd.

In samenwerking met de stakeholders werd deze lijst uitvoerig gescreend. Voorgesteld wordt om een aantal voor de opvolging van het huidige sociaal energiebeleid minder relevante statistieken te schrappen. Een beperkt aantal statistieken wordt geherformuleerd, om interpretaties te vermijden.

Tot slot wordt een aantal nieuwe statistieken toegevoegd, onder meer over de afbetalingsplannen bij de commerciële leveranciers en de minimale levering elektriciteit.

B. ANDERE WIJZIGINGEN

B.1. Aanpassing van de hoogte van de premie voor nieuwe PV-installaties

De PV-premie werd geëvalueerd om na te gaan of de marktomstandigheden een bijsturing van de premie vereist voor het jaar 2022. Deze evaluatie gebeurde op basis van het uitrekenen van de verwachte terugverdientijd voor installaties rekening houdende met de veranderde marktprijzen, de invoering van het capaciteitstarief in juli 2022 en de evolutie van de energieprijzen, distributienettarieven en terugleververgoeding.

De veranderende marktprijzen werden in kaart gebracht door middel van een analyse van de premieaanvragen. Op basis van deze analyse blijkt dat de gemiddelde prijs van een PV-installatie in 2021 gestegen is met ongeveer 16% ten opzichte van het jaar 2020. Uit dezelfde analyse blijkt dat er in de eerste helft van 2021 veel minder huishoudelijke zonnepanelen geplaatst zijn dan verwacht volgens het Zonneplan 2025. De verwachting was namelijk dat 27.000 PV-premies zouden aangevraagd kunnen worden met een gemiddeld vermogen van 4 kWp. Dit resulteert in een verwacht geïnstalleerd vermogen in de eerste helft van 2021 gelijk aan 54.000 kWp, te vergelijken met een werkelijk, geschat geïnstalleerd vermogen van 35.706 kWp tegen eind 2021. De belangrijkste verklaring hiervoor is te vinden in het feit dat op het einde van 2020 nog zeer veel huishoudens zonnepanelen geplaatst hebben omdat ze op die manier hoopten nog gedurende 15 jaar van een terugdraaiende teller te kunnen genieten en dat het vertrouwen in het investeringsklimaat voor PV is aangetast na het arrest van het Grondwettelijk Hof van 14 januari 2021 waardoor er minder installaties worden geplaatst. Een plaatsing van ongeveer 36 MWp in plaats van de geraamde 54 MWp is onder deze omstandigheden nog een vrij beperkte daling.

Vervolgens werd de verwachte terugverdientijd uitgerekend, rekening houdende met deze gewijzigde marktprijzen, de invoering van het capaciteitstarief in juli 2022 en de evolutie van de energieprijzen, distributienettarieven en terugleververgoeding om zodoende na te gaan of de marktomstandigheden een bijsturing van de PV-premie vereisen voor het jaar 2022.

Indien er voor het jaar 2022 wordt uitgegaan van dezelfde PV-prijzen als in het jaar 2021 en de geplande premiehoogte 2022, dan bedraagt de geschatte terugverdientijd voor een PV-installatie die is afgestemd op het jaarverbruik van een gemiddeld gezin 14,8 jaar, wat aanzienlijk hoger ligt dan de beoogde terugverdientijd van 10 jaar. Omdat de verwachte prijsdaling van de PV-installaties zich in 2021 niet heeft doorgezet, wordt de voorziene daling van de premie in 2022 niet uitgevoerd. Echter zal zelfs met deze premieverhoging de terugverdientijd voor een PV-installatie die is afgestemd op het jaarverbruik van een gemiddeld gezin nog steeds 14 jaar bedragen. Voor een PV-installatie van 5 kWp bedraagt de terugverdientijd 13,2 jaar. Indien de PV-prijzen, na de grondstoffencrapte op de internationale markten, in het jaar 2022 terug zouden evolueren naar het niveau van 2020, daalt deze terugverdientijd wel tot 11,8 jaar. Gemiddeld gezien heeft een PV-installatie een levensduur van 25 jaar. Dus nadat de investering is terugverdiend, wordt nog meer dan 10 jaar 'gratis' groene stroom geproduceerd en is de investeerder voor die stroom onafhankelijk van de evolutie van de elektriciteitsprijs op de internationale markten.

Er wordt bewust niet gekozen om in 2022 een hogere premie toe te kennen dan in 2021 omdat dit de markt van PV in 2021 volledig zou stil leggen. Investeerders zouden dan hun investering uitstellen tot januari 2022 met te grote schokken in de PV-markt tot gevolg.

Daarnaast wordt er voorgesteld om de voorwaarde dat de PV-premie pas wordt uitbetaald nadat de digitale meter geplaatst is te verstrengen naar de voorwaarde dat er een digitale meter moet geplaatst zijn om een premie-aanvraag te kunnen indienen. Nu kan immers de plaatsing van een

digitale meter jaren worden uitgesteld en ontvangt men alsnog dezelfde premie als bijvoorbeeld in 2025 een digitale meter geplaatst wordt. We zien namelijk dat vandaag tal van PV-premies in afwachting van uitbetaling zitten tot er een digitale meter geplaatst is. Nieuwe prosumënten hebben dus een 'achterdeur' ontdekt om zowel verschillende jaren terugdraaiende teller te combineren met de investeringspremie door verschillende jaren de plaatsing van de digitale meter te weigeren terwijl er nooit sprake geweest is van een terugdraaiende teller voor PV-installaties vanaf 2021 en het de bedoeling was om de PV-premie te koppelen aan de plaatsing van een digitale meter.

B.2 Uitbreiding van de kortingsbon voor de aankoop van energiezuinige huishoudtoestellen tot huurformule

Het Energiebesluit van 19 november 2019 bepaalt dat beschermde afnemers bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder een kortingsbon van 150 euro kunnen krijgen voor de aankoop van een nieuwe energiezuinige koelkast (al dan niet met vriesvak) of wasmachine (artikel 6.4.1/4). Het VEKA bepaalt, rekening houdend met de Europese energielabels die aan koelkasten en wasmachines worden toegekend, het minimale kwaliteitslabel waaraan de betreffende toestellen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de kortingsbon. Die bon kan op het moment van de aankoop worden omgeuild in een aantal winkels en de verkoper kan de toegekende korting terugvorderen bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder. De kortingsbon kan per uitvoeringsadres maar een keer gedurende een periode van 12 maanden worden aangevraagd per type investering (artikel 6.4.1/6). In 2020 werden 6.418 kortingsbonnen uitbetaald voor een bedrag van 962.700 euro.

Omdat zelfs met deze korting voor heel wat kansarme huishoudens de aanschaf van energiezuinige toestellen niet haalbaar is, ontwikkelde Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen in 2018 met de steun van het VEKA een huurformule voor energiezuinige huishoudtoestellen in het kader van het Papillon project. Geïnspireerd door de concepten circulaire economie en product-dienstcombinatie werd gezocht naar een aanpak om huishoudtoestellen te verhuren en daarbij hun goede werking te garanderen. Het project organiseerde de plaatsing van nieuwe energiezuinige huishoudtoestellen bij kwetsbare gezinnen via een huurformule (voor 10 jaar, inclusief onderhoud en eventuele herstellingen). Het project zette ook in op circulariteit door de toestellen na levensduur terug te nemen en onderdelen te hergebruiken en/of recycleren. Het project liep goed, won enkele awards (o.a. Klimaatroffie "Radicale Vernieuwers") en kreeg ook internationaal weerklank. Momenteel wordt het project opgeschaald in verschillende Vlaamse regio's.

Gelet op het succes van deze huurformule, die winst op sociaal vlak combineert met energiebesparing, wordt voorgesteld om voor een dergelijke huurformule voor beschermde afnemers hetzelfde bedrag van 150 euro toe te kennen als tussenkomst, waardoor de maandelijkse aflossing wordt verlaagd. De tussenkomst wordt beperkt tot niet-commerciële instellingen of publiekrechtelijke rechtspersonen voor de verhuur met inbegrepen service- en reparatiekosten op een termijn van 10 jaar aan beschermde afnemers en voor zover die verhuur onderdeel vormt van een traject met het oog op begeleiding bij het aanpakken van energiearmoede.

Op de aankopen als consument is de wettelijke garantie van twee jaar van toepassing. Hierdoor is er geen reden om toe te staan dat er elk jaar een nieuwe kortingsbon voor hetzelfde type toestel kan worden aangevraagd. Door de periode te verdubbelen, wordt eventueel misbruik tegengegaan en behoudt de klant de bescherming van de garantie.

De kosten voor deze maatregel zijn een financiële openbaredienstverplichting voor de elektriciteitsdistributienetbeheerder. Voorgesteld wordt om de kosten niet langer in het distributienettarief te verrekenen maar hiervoor aan de netbeheerder een vergoeding toe te kennen vanuit het Energiefonds.

B.3 Invoering van een nieuwe premie voor asbestverwijdering in combinatie met een fotovoltaïsche installatie

Bestaande maatregelen

Ter ondersteuning van het versneld uitvoeren van renovaties van asbesthoudende daken en muren van niet-residentiële of residentiële gebouwen, wordt voor investeringen met eindfactuur in 2021 en 2022 een verhoogde isolatiepremie voor dak- dan wel buitenmuurisolatie gegeven per isolatieproject met voorafgaande asbestverwijdering van een asbesthoudend (onder)dak of asbesthoudende gevel. De verhoging bedraagt 8 euro per m² verwijderde asbestoppervlakte. Deze premie vormt een tussenkomst onder de vorm van een verhoogde isolatiepremie vanwege de Vlaamse overheid in de 'asbestmeerkost' die gebouweigenaars hebben bij de renovatie van een asbesthoudend dak en die moet zorgen voor een versnelde en asbestveilige verwijdering van het asbesthoudend materiaal. Gebouweigenaars hebben tot 2 jaar na factuurdatum de tijd een premie aan te vragen, waarna deze na controle door de elektriciteitsdistributienetbeheerder wordt uitbetaald.

De huidige verhoogde isolatiepremies voor dak- en buitenmuurisolatie bij gelijktijdige asbestverwijdering zijn beperkt tot verwarmde gebouwen, en zijn gericht op de verbetering van de energie-efficiëntie van de gebouwschil van direct of indirect verwarmde gebouwen. Als voorwaarde om recht te hebben op de verhoogde premie, moet niet alleen het asbest worden verwijderd en het dak of de muur geïsoleerd, maar moet ook de geschiktheid van het dak worden onderzocht voor de plaatsing van een PV-installatie en/of zonneboiler. Er is geen verplichting om deze installatie ook effectief te plaatsen.

Bijkomend voorstel voor niet-verwarmde niet-residentiële gebouwen

Er is een aanzienlijk aandeel van niet-verwarmde of zeer beperkt verwarmde gebouwen die ook asbest bevatten in de dakbedekking of het onderdak. Het gaat hoofdzakelijk over niet-residentiële gebouwen zoals bijvoorbeeld magazijnen, (landbouw)loodsen, openbare gebouwen, ... Deze doelgroep wordt momenteel niet bereikt met de verhoogde isolatiepremies na asbestverwijdering gezien zij geen nood hebben aan dezelfde energieprestatie-eisen als residentiële gebouwen en doorgedreven isoleren net contraproductief kan werken in sommige gevallen (bv. stallen met dieren). Deze dakoppervlaktes zijn echter wel geschikt voor het plaatsen van een fotovoltaïsche installatie. Op die manier kunnen wij een bijkomend potentieel voor hernieuwbare energie ontsluiten, hetgeen niet alleen goed is voor het bereiken van onze klimaatdoelstelling, maar ook bijdraagt aan de bevoorradingszekerheid en de betaalbaarheid van de energiefactuur.

Met de voorgestelde premie wordt gemikt op een versnelling van asbestverwijdering bij grote, niet-complexe daken van onverwarmde niet-residentiële gebouwen.

Het plaatsen van zonnepanelen op asbestdaken is decretaal via het Materialendecreet verboden. Voor asbestdaken waarop de plaatsing van zonnepanelen beoogd wordt, is het dan ook noodzakelijk het volledig dak van asbestmaterialen te ontdoen.

Het uitbreidingsvoorstel bestaat erin om niet-verwarmde, niet-residentiële gebouwen in aanmerking te laten komen voor een premie van 12 euro per vierkante meter verwijderde asbestbedekking en/of onderdak, op voorwaarde dat 'gelijktijdig' een fotovoltaïsche installatie op het dak wordt geplaatst. De plaatsing van de fotovoltaïsche installatie komt afhankelijk van de capaciteit van de installaties eveneens in aanmerking voor de bestaande ondersteuningssystemen voor fotovoltaïsche installatie (de investeringspremie PV, de call groene stroom, de projectspecifieke ondersteuning met groenestroomcertificaten). Om in aanmerking te komen voor deze premie moet de oppervlakte van de fotovoltaïsche zonnepanelen in verhouding tot de totale oppervlakte van het gesaneerde dak minstens 10 procent bedragen.

"Land- en tuinbouwers kunnen zich via het sectorprotocol '*Asbestafbouwbeleid voor de land- en tuinbouwsector*' overigens aanmelden bij de OVAM als ze beroep willen doen op de inzamelaar die de

OVAM aanstelde om gedemonteerde asbestdaken in te zamelen. Deze inzamelaar komt het asbestcement veilig ophalen en brengt het naar een erkende stortplaats. Daarmee neemt de OVAM bij landbouwers de asbestmeerkost binnen het afvalgedeelte op zich. De landbouwer ontvangt dus in dat geval geen factuur voor de afvoer van de verwijderde asbest en kan die dus ook niet indienen in het kader van voorliggende premie. Wel zal de land- en tuinbouwer een factuur hebben van de (dak)aannemer voor de verwijderwerkzaamheden van het asbestdak, wat de OVAM niet financiert. Om die redenen en ten einde oversubsidiëring te vermijden, wordt echter bepaald dat de premie wordt geplafonneerd op “50 % van de investeringskosten aangaande asbestverwijdering, vermeld op de betreffende facturen, exclusief btw”.

Aanvraagprocedure en -modaliteiten

Absoluut noodzakelijk hiervoor is dat een specifieke indienings- en behandelingsprocedure wordt gehanteerd. Het saneren van een asbestdak, inclusief plaatsing van fotovoltaïsche zonnepanelen, vraagt een lange doorlooptijd.

Aangezien ook deze premie een openbaredienstverplichting in hoofde van de elektriciteitsdistributienetbeheerders vormt, zal de premie moeten worden aangevraagd via een loket dat Fluvius daarvoor ter beschikking stelt. Dit loket zal beschikbaar zijn vanaf april 2022.

Het is echter niet realistisch om te verwachten dat door de nieuwe premie op zeer korte termijn (12 maanden) verschillende projecten tegen eind 2022 tot volledige uitvoering zullen komen. Om die reden is een aanvraagprocedure in twee stappen nodig.

- Stap 1: aanmelding van de investeringsbeslissing van daksanering (asbestverwijdering), inclusief dakvernieuwing: bewijs dat offerte voor deze werken werd aanvaard/ondertekend en voorschot van (minstens) 10% werd betaald voor 31 december 2022.
- Stap 2: tezamen met aanmelding van geplaatste fotovoltaïsche installatie bij Fluvius, kan dan de definitieve premie-aanvraag gebeuren met alle nodige documenten (alle facturen van asbestverwijdering, dakvernieuwing en plaatsen van de fotovoltaïsche installatie). Hiervoor heeft men tijd tot eind 2024.

Er wordt voorgesteld de concrete uitwerking van deze tweetraps-aanvraagprocedure te delegeren aan de Vlaamse minister van Energie. De concrete aanvraag tot uitbetaling van de premie zelf zal, ongeacht de voormelde tweestapsprocedure, echter niet later dan 31 maart 2025 mogen gebeuren.

B.4. Aanpassingen met betrekking tot de energieprestatiecertificatenregelgeving

Er worden wijzigingen en verduidelijkingen aangebracht aan het materiële toepassingsgebied van de energieprestatiecertificaten voor zowel residentiële gebouwen als niet-residentiële gebouwen. Tevens wordt er voor de energiedeskundigen type D een centraal examen ingevoerd.

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

ARTIKEL 1: In de huidige context communiceren veel leveranciers ook via andere communicatiekanalen met hun klanten, bijvoorbeeld via e-mail of via sms. De term “herinneringsbrief” dekt de lading met andere woorden niet meer, en wordt in het eerste lid van artikel 5.1.1 van het Energiebesluit vervangen door de term “betalingsherinnering”. Ook wordt een derde lid toegevoegd dat zowel facturen als betalingsherinneringen aan de klant overgemaakt worden via een door de klant gekozen drager.

ARTIKEL 2: In artikel 5.1.2 van het Energiebesluit wordt de verplichting tot een aangetekende ingebrekestelling geschrapt. Dit levert een jaarlijkse besparing van 2 miljoen euro op de

energiefactuur van klanten op. Daarnaast blijkt uit de praktijk dat veel personen aangetekende zendingen niet ophalen. Zowel in Wallonië als bij de Vlaamse netbeheerders is de ingebrekestelling niet-aangetekend, wat vooralsnog weinig problemen in verband met bewijslast opleverde. In ditzelfde artikel wordt het woord herinneringsbrief opnieuw vervangen door 'betalingsherinnering' en wordt ingeschreven dat de manier van communicatie volgens voorkeur van de afnemer verloopt.

ARTIKEL 3: De digitale budgetmeter is niet langer een aparte meter die geplaatst moet worden, maar een functionaliteit binnen die digitale meter die vanop afstand geactiveerd of gedeactiveerd wordt. Tot het einde van de uitrol van de digitale meter zullen er evenwel nog situaties zijn waar eerst nog een digitale meter geplaatst moet worden of waar de analoge budgetmeter vervangen wordt door een digitale. In artikel 5.1.3 van het Energiebesluit wordt daarom bepaald dat leveranciers klanten over beide scenario's moeten informeren in zowel de betalingsherinnering als de ingebrekestelling. Daarnaast wordt een nieuw punt toegevoegd waarin staat dat de leverancier de klant ook op beide momenten moet informeren over de totale openstaande schuld. Om meer tekstuele duidelijkheid te scheppen wordt de term "stroombegrenzer" vervangen door "minimale levering". Ook in dit artikel wordt het woord "herinneringsbrief" aangepast, en wordt de term "aangetekend" geschrapt.

ARTIKEL 4: In artikel 5.1.4 wordt het woord "herinneringsbrief" vervangen door het woord "betalingsherinnering".

ARTIKEL 5: In Titel V, Hoofdstuk II "Beschermingsmaatregelen bij opzegging van het leveringscontract door de leverancier" wordt in artikel 5.2.1 van het Energiebesluit de opzeggingstermijn ingekort van 60 naar 45 dagen. Door de opzegtermijn met 15 dagen in te korten, wordt vermeden dat de bedragen van niet-betaalde facturen hoger kunnen oplopen. Dit is zowel in het voordeel van de commerciële leverancier als van de klant. Hoe langer de opzegtermijn, hoe hoger de schuld voor lopend verbruik bij de commerciële leverancier kan oplopen én hoe hoger de mogelijke oninvorderbare kost. Tegelijk krijgen afnemers ook minder lang 'gelegenheid' om hoge schulden op te bouwen, die zij moeilijk kunnen terugbetalen. Aan paragraaf 2 van datzelfde artikel wordt een extra punt toegevoegd dat bepaalt dat leveranciers een weigering van een door de klant voorgesteld afbetalingsplan uitdrukkelijk moeten motiveren. Pas als de klant na deze motivatie een alternatief afbetalingsplan weigert te aanvaarden, kan die weigering door de leverancier worden ingeroepen als reden om het leveringscontract op te zeggen.

ARTIKEL 6: In artikel 5.2.2 van het Energiebesluit wordt in paragraaf 1 duidelijker omschreven dat wanneer een afnemer geen nieuw leveringscontract afsluit uiterlijk acht dagen voor het einde van de opzeggingstermijn, hij na afloop van die termijn verder van elektriciteit of aardgas beleverd wordt door zijn distributienetbeheerder. Ook wordt in dit artikel de opzeggingstermijn gewijzigd van 60 naar 45 dagen. Paragrafen 4 en 5 worden geschrapt, want de mogelijkheid voor de minister om nadere regels te bepalen voor de uitwisseling van informatie en de vorm en inhoud van brieven, werd tot op heden nooit gebruikt. Wijzigingen worden bij voorkeur via het Energiebesluit zelf ingevoerd.

ARTIKEL 7: In paragraaf 2 van artikel 5.2.3 van het Energiebesluit, waarin wordt bepaald dat de meteropname uiterlijk plaats vindt dertig kalenderdagen na het einde van de opzeggingstermijn, wordt toegevoegd dat in het geval er al een digitale meter staat, de reële meterstand op de laatste dag van de opzegtermijn gebruikt wordt voor de afrekening. De digitale meter maakt immers uitlezing vanop afstand mogelijk waardoor er niet langer gewerkt moet worden met een schatting van het verbruik op het moment van de overname, maar met een accurate meting op het moment zelf. Totdat alle bestaande meters vervangen zijn door digitale, blijft de rest van §2 wel van toepassing.

ARTIKEL 8: De titel van hoofdstuk III wordt gewijzigd van "Budgetmeter elektriciteit" naar "Beschermingsmaatregelen bij wanbetaling ten opzichte van de elektriciteitsdistributienetbeheerder" teneinde de verschillende hoofdstukken structureel beter op elkaar te laten aansluiten.

ARTIKEL 9: Omwille van dezelfde reden wordt ook afdeling I van hoofdstuk III gewijzigd naar “Verbruik van elektriciteit geleverd door de elektriciteitsdistributienetbeheerder en activatie van de voorafbetalingsfunctie in de elektriciteitsmeter”.

ARTIKEL 10: Artikel 5.3.1 van het Energiebesluit wordt vervangen door een nieuw artikel dat bepaalt dat voor huishoudelijke elektriciteitsafnemers waarbij op het moment van overname van de levering door de netbeheerder een digitale meter geactiveerd is, er vanaf de inwerkingtreding van dit besluit wordt afgestapt van het systeem van voorschotfacturen bij de netbeheerder. Fluvius zal de voorafbetalingsfunctie in de digitale meter met andere woorden meteen activeren. Hierdoor kan bijkomende schuldopbouw boven op de commerciële schuld worden vermeden en wordt een snellere terugkeer naar de commerciële markt gestimuleerd.

Ook wordt voorgesteld om de expliciete vermelding van de in-homedisplay die de netbeheerder bij activatie van de voorafbetalingsfunctie in de digitale meter moet plaatsen als dat noodzakelijk blijkt om de afnemer op een gebruiksvriendelijke manier inzicht te geven in het saldo van het opgeladen verbruik te schrappen. Dit toestel blijkt in de praktijk weinig te worden aangevraagd en heeft een hoge aankoopprijs.. Bovendien is dezelfde informatie ook nu al laagdrempelig beschikbaar via meerdere kanalen zoals een online platform en een interactief telefoonnummer. De ontwikkeling van een app voor smartphones kan overwogen worden. Voorgesteld wordt om deze verplichting te vervangen door een algemenere formulering die stelt dat de netbeheerder meerdere manieren voorziet om afnemers inzage te geven in de stand van het verbruikskrediet, ongeacht hun digitale competenties.

Het nieuw voorgestelde artikel vermeldt voorts de verwijzing naar de procedure die wordt gevolgd bij wanbetaling, de mogelijke plaatsing van een autonome stroombegrenzer als plaatsing van een digitale meter technisch niet mogelijk is en de mogelijkheid tot het indienen van een verzoek tot afsluiting van de elektriciteitstoevoer bij de lokale adviescommissie, als de klant geen normale toegang geeft tot de plaats waar de meter is opgesteld. Op deze punten worden geen inhoudelijke wijzigingen voorgesteld.

In paragraaf 5 wordt bepaald dat het “noodkrediet” (dat de term “hulpkrediet” vervangt) voor elektriciteit wordt uitgedrukt in een bedrag in euro in de plaats van in een hoeveelheid energie. Daarnaast wordt voorgesteld om het bedrag van het noodkrediet voor elektriciteit op te trekken van 50 naar 75 euro. Door de stijgende energieprijzen zijn ook het tarief bij de netbeheerder en het sociaal tarief voor elektriciteit gestegen.

Paragraaf 6 geeft een overzicht van de informatie die de distributienetbeheerder ter beschikking moet stellen van de afnemer bij de plaatsing van een budgetmeter: een gebruikershandleiding, het toegepaste elektriciteitstarief, de werkwijze om zich aan te melden voor het online web-portaal, een lijst met oplaadpunten en een telefoonnummer en website voor het melden van problemen en noodgevallen.

ARTIKEL 11: Dit artikel voegt een nieuw artikel 5.3.1/1 in het Energiebesluit in dat in afwijking van het nieuw voorgestelde artikel 5.3.1 de regeling beschrijft voor situaties waarin op het moment van overname van de levering van elektriciteit door de netbeheerder nog geen digitale meter geactiveerd is. Het verbruik zal dan aangerekend worden met voorschotfacturen, zoals ook vandaag het geval is. Het betreft hier in grote lijnen de huidige regeling die op enkele punten wordt gewijzigd. De termijn tussen het verstrijken van de betalingstermijn van de betalingsherinnering en de activatie van de voorafbetalingsfunctie wordt verkort van 60 naar 20 kalenderdagen. De bepalingen uit het nieuwe artikel 5.3.1 over de autonome stroombegrenzer, het noodkrediet en de informatie die bij activatie van de voorafbetalingsfunctie beschikbaar wordt gesteld, worden overgenomen.

ARTIKEL 12: Artikel 5.3.3 van het Energiebesluit, dat handelt over de werkwijze gehanteerd bij klanten met een actieve budgetmeter die verhuizen, wordt vereenvoudigd en naar terminologie herschreven naar de context waarin een budgetmeter in de digitale meter geactiveerd wordt vanop afstand.

ARTIKEL 13: Artikel 5.3.4 van het Energiebesluit, met bepalingen over de kosten verbonden aan de plaatsing, inschakeling en uitschakeling van de budgetmeter en aan de autonome stroombegrenzer wordt vereenvoudigd en herschreven naar de context waarin de budgetmeterfunctie in de digitale meter geactiveerd wordt vanop afstand. De bepaling dat de kosten voor het wegnemen van de budgetmeter altijd ten laste vallen van de aanvrager daarvan, wordt opgeheven aangezien bij de digitale meter deze kost feitelijk wegvalt.

ARTIKEL 14: Artikel 5.3.5 van het Energiebesluit, dat bepaalt dat de huishoudelijke klant kan overschakelen op de minimale levering nadat het verbruikskrediet en het noodkrediet opgebruikt zijn, wordt geherformuleerd aangezien deze overschakeling in een digitale meter automatisch plaatsvindt.

ARTIKEL 15: Het opschrift van afdeling II van hoofdstuk III wordt gewijzigd van “Het opladen van de budgetmeter voor elektriciteit” naar “Voorafbetaling van elektriciteitsverbruik” aangezien dit een betere beschrijving vormt van de bepalingen in deze afdeling.

ARTIKEL 16: Artikel 5.3.7 en 5.3.8 van het Energiebesluit worden samengevoegd in één artikel dat stelt dat de distributienetbeheerder verschillende betaalmogelijkheden voorziet en minstens één publieke in elke gemeente waar een elektriciteitsmeter met geactiveerde voorafbetaling in gebruik is.

ARTIKEL 17: Artikel 5.3.8 van het Energiebesluit wordt opgeheven.

ARTIKEL 18: Volgend op voorgaande terminologische wijzigingen in hetzelfde hoofdstuk wordt het opschrift van afdeling VI “Uitschakelen en herinschakelen van de stroombegrenzer in de budgetmeter voor elektriciteit” gewijzigd naar “Uitschakelen en herinschakelen van de minimale levering in de elektriciteitsmeter”.

ARTIKEL 19: Wanneer een huishoudelijke elektriciteitsafnemer meer dan 60 kalenderdagen is overgeschakeld op de minimale levering, bepaalt artikel 5.3.9 van het Energiebesluit dat er meerdere contactmomenten worden voorzien om een regeling te treffen voor de openstaande schuld. Wanneer de netbeheerder vermoedt dat de afnemer op de minimale levering is overgeschakeld, stuurt hij deze een brief waarin hij de afnemer vraagt om contact op te nemen. Wanneer deze niet reageert, volgt nog een herinneringsbrief. Aangezien de distributienetbeheerder door middel van de digitale meter niet langer moet inschatten of een afnemer al dan niet op de minimale levering elektriciteit is overgeschakeld, worden paragraaf 1, 3 en 5 geschrapt. De nieuwe paragraaf 1 beschrijft dat bij vaststelling van de overschakeling naar de minimale levering de klant wordt gecontacteerd met de vraag om binnen 15 kalenderdagen de schuld te regelen. De nieuwe paragraaf 2 bepaalt dat als er binnen de 15 dagen geen reactie volgt er nogmaals aan de klant wordt gevraagd binnen 15 kalenderdagen contact op te nemen.

Paragraaf 4 over de kosten van de brieven wordt herschreven en wordt de nieuwe paragraaf 3.

ARTIKEL 20: Als vervolg op artikel 5.3.9 van het Energiebesluit wordt paragraaf 1 van artikel 5.3.10 van het Energiebesluit herschreven. Paragraaf 2 wordt geschrapt omdat deze in de context van de digitale meter, waarbij de voorafbetalingsfunctie en de minimale levering van elektriciteit vanop afstand kunnen worden aan- en uitgeschakeld, niet meer van toepassing is. Om dezelfde reden wordt de in paragraaf 3 voorziene delegatie aan de minister betreffende de manier van uitschakeling van de stroombegrenzer geschrapt.

ARTIKEL 21: Indien geen regeling getroffen wordt voor de openstaande schuld, dient de distributienetbeheerder een verzoek tot uitschakeling van de stroombegrenzer in bij de lokale adviescommissie. Indien goedgekeurd kan de afnemer enkel nog elektriciteit verbruiken wanneer de budgetmeter opgeladen is. Artikel 5.3.11 van het Energiebesluit bepaalt dat op verzoek van de afnemer de minimale levering elektriciteit opnieuw kan worden geactiveerd wanneer hij 50% van de openstaande schuld heeft afbetaald of vroeger, als daarvoor specifieke redenen zijn.

Naast de toepassing hiervan, schakelt Fluvius vandaag de minimale levering ook zelf proactief terug in als 100% van de openstaande facturen betaald zijn. Op jaarbasis gebeurt dat echter hooguit twee keer. In de huidige regeling kan het voorvallen dat de klant niet op de hoogte is van dit recht. Daarom wordt voorgesteld om de herinschakeling van de minimale levering elektriciteit te automatiseren. Er wordt daarbij geopteerd om dat te doen van zodra de totale openstaande schuld minder dan 150 euro bedraagt. Ook wordt bijkomend voorzien dat herinschakeling ook kan bij een hoger schuldbedrag, zij het enkel op vraag van het OCMW en na overleg met de netbeheerder.

Het eerste lid van artikel 5.3.11 van het Energiebesluit wordt herschreven naar deze nieuwe realiteit. Door middel van de digitale meter gebeurt de inschakeling onmiddellijk, en niet binnen vijf werkdagen. Om die reden wordt het tweede lid van dit artikel opgeheven. Het derde lid, met daarin de delegatie aan de minister, wordt geschrapt vanwege weinig relevantie.

ARTIKEL 22: dit artikel wijzigt het opschrift van titel V, hoofdstuk III, afdeling V van het Energiebesluit.

ARTIKEL 23: Paragraaf 1 van artikel 5.3.12 van het Energiebesluit bepaalt het grensbedrag tot wanneer een schuld opgenomen wordt in de budgetmeter. Alle dossiers waar sprake is van een hoger bedrag worden ingediend bij de LAC, tenzij de afnemer hiervoor een regeling kan treffen met Fluvius. Bij onmiddellijke activatie van de voorafbetalingsfunctie in de digitale meter voor elektriciteit, zoals voorgesteld in artikel 9, bouwt de afnemer geen schulden meer op bij de netbeheerder. Daarom zal dit artikel vooral van toepassing zijn in situaties waar deze functie niet geactiveerd kan worden. Het voorstel is om het huidige bedrag van 750 euro te verlagen naar 500 euro, zodat de hulpverlening vroeger ingeschakeld kan worden. De verlaging ligt in lijn met de logica van het inkorten van meerdere stappen in de beschermingsprocedure, die als voornaamste doel hebben te vermijden dat energieschulden worden gemaakt of hoog oplopen. Als een afnemer zowel schulden heeft voor aardgas als elektriciteit, dan zullen deze in de toekomst niet meer geïnterpreteerd worden als één schuld, en dus als twee aparte dossiers naar de LAC gaan. Indien schulden voor beide energieën als aparte dossiers behandeld worden, zou de afnemer al deels kunnen terugkeren naar de commerciële markt indien de schuld voor één van beide energieën afbetaald is. Hiertoe wordt het tweede lid van paragraaf 1 geschrapt.

Paragraaf 2 voorziet eveneens dat voor schulden onder het bedrag van 750 euro de netbeheerder in de budgetmeter een afbetalingsplan kan activeren dat de schuld afbouwt met 5 euro per week. Het nieuwe grensbedrag van 500 euro wordt hier ook overgenomen. Daarnaast wordt bepaald dat de netbeheerder in de communicatie voorafgaand aan de opstart van het afbetalingsplan, expliciet moet vermelden dat ook andere aflossingsbedragen mogelijk zijn. Dat afbetalingsplan loopt ook door als het verbruikskrediet negatief wordt. Bij het opladen van de budgetmeter kan dan een gedeelte van het opgeladen bedrag worden gebruikt voor de aflossingen in dit automatische afbetalingsplan en ook voor de terugbetaling van het eventueel verbruikte noodkrediet en voor het verbruik van de minimale levering elektriciteit. Dat gedeelte bedraagt 35% voor opladingen tot en met 50 euro. Voor oplaadbedragen boven 50 euro, gaat het gedeelte boven 50 euro integraal naar schuldafbouw. Deze regeling is onduidelijk en frustrerend voor de klant. Daarom wordt voorgesteld dit te vereenvoudigen en in paragraaf 3 te bepalen dat ongeacht de hoogte van het opgeladen bedrag, 35% daarvan naar de afbouw van schulden gaat. Ook wordt bepaald dat de netbeheerder de klant de mogelijkheid moet bieden om vrijwillig en na afspraak bedragen op te laden die 100% naar schuldafbouw gaan.

ARTIKEL 24: Aangezien de inhoud van artikel 5.3.15 van het Energiebesluit reeds beschreven wordt in artikel 5.3.1 van het Energiebesluit, wordt de inhoud van dit artikel algemener herschreven met een

verwijzing naar artikel 5.3.1. Om diezelfde reden wordt paragraaf 3 van het betreffende artikel in zijn geheel geschrapt. Paragraaf 2 houdt een delegatie aan de minister in, en wordt geschrapt om reeds vermelde redenen.

ARTIKEL 25: De titel van hoofdstuk IV wordt gewijzigd van “Budgetmeter voor aardgas” naar “Beschermingsmaatregelen bij wanbetaling ten opzichte van de aardgasdistributienetbeheerder” teneinde de verschillende hoofdstukken structureel beter op elkaar te laten aansluiten.

ARTIKEL 26: Omwille van dezelfde reden wordt ook afdeling I van hoofdstuk IV gewijzigd naar “Verbruik van aardgas geleverd door de aardgasdistributienetbeheerder en activatie van de voorafbetalingsfunctie in de aardgasmeter”.

ARTIKEL 27: In artikel 5.4.1 van het Energiebesluit wordt de zinsnede ‘die vervalt na 15 dagen’, met betrekking tot de aardgasfactuur, weggehaald uit het eerste lid van paragraaf 1. Het vermelden van deze termijn is overbodig aangezien het moment waarop de eigenlijke betaalherinnering gestuurd wordt reeds in het tweede lid van diezelfde paragraaf staat.

In tegenstelling tot de procedure bij elektriciteit wordt de minimale levering aardgas omwille van technische redenen niet automatisch ingeschakeld wanneer een afnemer het noodkrediet in de budgetmeter voor aardgas volledig opgebruikt. Vooral in de winterperiode lopen afnemers het risico dit noodkrediet zeer snel op te gebruiken indien zij onmiddellijk na drop bij de commerciële leverancier beleverd worden via de voorafbetalingsfunctie. Op basis van deze argumenten werd besloten om voor aardgas het systeem van voorschotfacturen bij de distributienetbeheerder te behouden, zij het met een sterk ingekorte termijn tussen het verstrijken van de betalingstermijn vermeld in de betalingsherinnering en de activatie van de voorafbetalingsfunctie van 20 in plaats van 60 kalenderdagen. Het is wel mogelijk voor de huishoudelijke afnemer om de voorafbetalingsfunctie op vrijwillige basis eerder te laten activeren.

In paragraaf 2 van dit artikel wordt een nieuw derde lid ingevoegd dat de inhoud van zowel het herinneringsbrief als de ingebrekestelling omschrijft. Paragraaf 3 en 5 worden herschreven naar de context van de digitale meter waar de budgetmeterfunctie vanop afstand geactiveerd wordt.

In paragraaf 3, derde lid, wordt de term ‘in-homedisplay’ geschrapt en vervangen door een algemenere omschrijving die stelt dat de netbeheerder manieren voorziet zodat afnemers inzage hebben in hun verbruik. Het vierde en het achtste lid, die een delegatie aan de minister bevatten om nadere regels te bepalen voor de vorm en inhoud van de ingebrekestelling en voor de werkwijze van de plaatsing van de budgetmeter voor aardgas, worden opgeheven vanwege hun beperkte relevantie en de voorkeur om eventuele wijzigingen op te nemen in het Energiebesluit zelf.

In het vijfde lid worden de woorden “zonder enige beperking” vervangen door de woorden “aan vol vermogen” voor tekstuele duidelijkheid. Voor de uniformiteit van de tekst wordt in paragraaf 6 het woord ‘hulpkrediet’ vervangen door ‘noodkrediet’. In navolging van de wijzigingen bij elektriciteit wordt het noodkrediet ook hier ingeschreven op basis van een bedrag in plaats van de hoeveelheid kWh. Ook voor aardgas wordt voorgesteld om het bedrag op te trekken naar 75 euro omwille van dezelfde argumenten als in artikel 10.

In paragraaf 7 wordt het overzicht van de informatie die de distributienetbeheerder ter beschikking moet stellen van de afnemer bij de plaatsing van een budgetmeter geactualiseerd: een gebruikershandleiding, het toegepaste elektriciteitstarief, de werkwijze om zich aan te melden voor het online web-portaal, een lijst met oplaadpunten en een telefoonnummer en website voor het melden van problemen en noodgevallen.

ARTIKEL 28: In artikel 5.4.2 van het Energiebesluit wordt bepaald dat als de afnemer in de periode november tot en met maart gedurende 30 kalenderdagen de aardgasbudgetmeter niet oplaadt, de

aardgasdistributienetbeheerder op basis van het gekende oplaadgedrag en het verbruikspatroon uit het verleden het risico moet inschatten op onderbreking van de levering van aardgas nadat het hulpkrediet volledig verbruikt is. De formulering wordt vereenvoudigd en aangepast naar de realiteit van de digitale meter die toelaat met grotere zekerheid vast te stellen hoe groot het risico op afsluiting van de levering is.

ARTIKEL 29: Artikel 5.4.4 van het Energiebesluit, dat handelt over de werkwijze gehanteerd bij klanten die verhuizen en een actieve budgetmeter hebben, wordt vereenvoudigd en naar terminologie herschreven naar de context waarin een budgetmeter in de digitale meter geactiveerd wordt vanop afstand.

ARTIKEL 30: Artikel 5.4.5 van het Energiebesluit, met bepalingen over de kosten verbonden aan de plaatsing, inschakeling en uitschakeling van de budgetmeter wordt vereenvoudigd en herschreven naar de context waarin de budgetmeterfunctie in de digitale meter geactiveerd wordt vanop afstand. De bepaling dat de kosten voor het wegnemen van de budgetmeter altijd ten laste vallen van de aanvrager daarvan, wordt opgeheven aangezien bij de digitale meter deze kost feitelijk wegvalt.

ARTIKEL 31: Het opschrift van afdeling III van hoofdstuk IV wordt gewijzigd van “Het opladen van de budgetmeter voor aardgas” naar “Voorafbetaling van aardgasverbruik” aangezien dit een betere beschrijving vormt van de bepalingen in deze afdeling.

ARTIKEL 32: Artikel 5.4.11 en artikel 5.4.12 van het Energiebesluit worden samengevoegd in één artikel dat stelt dat de distributienetbeheerder verschillende betaalmogelijkheden voorziet en minstens één publieke in elke gemeente waar een aardgasmeter met geactiveerde voorafbetaling in gebruik is.

ARTIKEL 33: Artikel 5.4.12 van het Energiebesluit wordt opgeheven.

ARTIKEL 34: dit artikel wijzigt het opschrift van titel V, hoofdstuk IV, afdeling IV van het Energiebesluit.

ARTIKEL 35: Dit artikel voert voor de bepalingen aangaande de schuldafbouw via de budgetmeter voor aardgas dezelfde wijzigingen door die artikel 20 doorvoert voor elektriciteit.

ARTIKEL 36: dit artikel wijzigt het opschrift van titel V, hoofdstuk IV, afdeling V van het Energiebesluit.

ARTIKEL 37: Aangezien de inhoud van artikel. 5.4.16 van het Energiebesluit reeds beschreven wordt in artikel. 5.4.1 van het Energiebesluit, wordt de inhoud van dit artikel algemener herschreven met een verwijzing naar artikel 5.4.1 van het Energiebesluit. Om diezelfde reden wordt paragraaf 3 van het betreffende artikel in zijn geheel geschrapt. Paragraaf 2 houdt een delegatie aan de minister in, en wordt geschrapt om reeds vermelde redenen.

ARTIKEL 38: in artikel 5.5.4 van het Energiebesluit, dat bepaalt welke procedure de netbeheerder moet doorlopen bij een vermoeden van leegstand, wordt ingevoegd dat naast een bezoek ter plaatse ook de consultatie vanop afstand van de verbruiksgegevens de basis kan vormen van dit vermoeden van leegstand.

ARTIKEL 39: artikel 5.6.3 van het Energiebesluit bepaalt dat de netbeheerder jaarlijks aan de niet-beschermde klanten die hij belevert en die schuldenvrij zijn een overzicht bezorgt van de indicatieve kostprijs op jaarbasis die leveranciers aanrekenen met inbegrip van de kostprijs die de distributienetbeheerder aanrekent. Gelet op de aanzienlijke administratieve last die deze verplichting meebrengt voor de netbeheerder, wordt voorgesteld om niet langer op te leggen dat dit overzicht jaarlijks moet worden bezorgd. In de plaats daarvan licht de netbeheerder niet-beschermde klanten die één maand schuldenvrij zijn, in over het relatief dure tarief bij de netbeheerder en over de mogelijkheid die ze hebben om terug te keren naar de commerciële markt. De netbeheerder verwijst daarbij voor de niet-beschermde klanten naar de prijsvergelijker van de VREG. Daarnaast licht de

netbeheerder ook beschermde klanten die één maand schuldenvrij zij, in over de mogelijkheid om terug te keren naar een commerciële leverancier, waar zij verder kunnen verbruiken aan sociaal tarief tot zolang hun statuut ongewijzigd blijft. Deze mededelingen wordt dan verder om de zes maanden herhaald.

ARTIKEL 40: artikel 5.7.1 van het Energiebesluit vermeldt een uitgebreide lijst van statistieken die jaarlijks voor 31 maart aan de VREG ter beschikking moeten worden gesteld. Voorgesteld wordt om een aantal voor de opvolging van het huidige sociaal energiebeleid minder relevante statistieken te schrappen. Een beperkt aantal statistieken wordt geherformuleerd, om interpretaties te vermijden. Tot slot wordt een aantal nieuwe statistieken toegevoegd, onder meer over de afbetalingsplannen bij de commerciële leveranciers en de minimale levering elektriciteit.

ARTIKEL 41: dit artikel wijzigt artikel 6.4.1/1/1 van het Energiebesluit door in de tabel de premiehoogte voor het jaar 2022 bij residentiële gebouwen constant te houden op het niveau van 2021. Bijkomend wordt in een subsidiabele voorwaarde voorzien die stelt dat de digitale meter daadwerkelijk binnen de termijn, vermeld in artikel 3.1.52, §1, vijfde lid van het Energiebesluit, moet zijn geplaatst om in aanmerking te komen voor de premie.

ARTIKEL 42: Dit artikel breidt in artikel 6.4.1/4 van het Energiebesluit het toepassingsgebied uit van de ondersteuning die de elektriciteitsnetbeheerder aan beschermde klanten biedt voor de aankoop van een energiezuinige koelkast of wasmachine. Naast een kortingsbon van 150 euro wordt hetzelfde bedrag toegekend aan niet-commerciële instellingen of publiekrechtelijke rechtspersonen voor de verhuur met inbegrip van service en reparatiekosten gedurende 10 jaar van energiezuinige huishoudtoestellen. Naast koelkasten en wasmachines wordt de steun uitgebreid naar droogkasten.

ARTIKEL 43: dit artikel wijzigt artikel 6.4.1/5 van het Energiebesluit:

- in de tabel in paragraaf 1 wordt de premiehoogte voor het jaar 2022 bij niet-residentiële gebouwen constant gehouden op het niveau van 2021. Bijkomend wordt in een subsidiabele voorwaarde voorzien die stelt dat de digitale meter daadwerkelijk binnen de termijn, vermeld in artikel 3.1.52, §1, vijfde lid van het Energiebesluit, moet zijn geplaatst om in aanmerking te komen voor de premie.
- Er wordt voorzien in een nieuwe premie van 12 euro per vierkante meter verwijderde asbesthoudende dakoppervlakte in combinatie met het plaatsen van fotovoltaïsche zonnepanelen in niet-verwarmde niet-residentiële gebouwen.

ARTIKEL 44: Gelinkt aan de voorgestelde wijziging in artikel 6.4.1/4 van het Energiebesluit, wordt in artikel 6.4.1/6 van het Energiebesluit bepaald dat de kortingsbon voor een energiezuinig toestel binnen een periode van 24 maanden niet meer dan 3 keer kan worden aangevraagd en slechts 1 keer voor hetzelfde type toestel. Het huidige artikel bepaalt dat er jaarlijks een bon kan worden aangevraagd. Gelet op de wettelijke garantietermijn die 2 jaar bedraagt en om misbruik tegen te gaan wordt deze termijn verlengd naar 2 jaar.

ARTIKEL 45: dit artikel voert de nieuwe premie voor asbestverwijdering in het dak in combinatie met de plaatsing van een fotovoltaïsche installatie op het dak van niet-verwarmde niet-residentiële gebouwen in voor gebouwen die niet zijn aangesloten op het elektriciteitsdistributienet.

ARTIKEL 46: dit artikel past n.a.v. de wijzigingen met betrekking tot de premie voor asbest en PV de vergoedingsregeling aan. Tevens wordt bepaald dat de kosten voor de ondersteuning van de aankoop en de huur van energiezuinige huishoudtoestellen niet langer in het distributietarief worden opgenomen, maar vergoed zullen worden met middelen daarvoor gereserveerd in het Energiefonds.

ARTIKEL 47 en ARTIKEL 48: gelet op het heel diverse karakter van niet-residentiële gebouwen, zowel wat betreft functie, grootte als complexiteit, valt te verwachten dat ook de kandidaat-energiespecialisten type D een heel verschillende achtergrond en voorkennis zullen hebben. Anders dan bij de

woongebouwen, zullen vermoedelijk maar weinigen zonder enige voorkennis de stap naar energiedeskundige type D willen zetten. Het wordt dan ook heel moeilijk een verplichte basisopleiding vast te leggen die voldoende meerwaarde creëert, er zal veel leerstof bij zitten die de kandidaat-deskundige al beheerst. Dit wordt bevestigd door een bevraging die de belangenvereniging van energiedeskundigen OVED in mei 2021 heeft gehouden bij potentiële energiedeskundigen type D. De meeste bevragden pleiten ervoor om het aantal uren verplichte basisopleiding zo beperkt mogelijk te houden, maar in te zetten op andere instrumenten om de kwaliteit te garanderen. Er wordt dan ook voorgesteld om de opleidingsinstellingen vrijblijvende opleidingen te laten organiseren, bij voorkeur in verschillende modules. De kandidaat-deskundigen kunnen dan zelf oordelen op welke punten ze bijkomende opleiding willen, en op welke punten niet.

Het niet opleggen van een verplichte basisopleiding mag er echter in geen geval toe leiden dat kandidaten zonder voldoende kennis of competentie toch erkend worden als energiedeskundige type D, omdat dat nefast zou zijn voor de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de energieprestatiecertificaten. Daarom zal het zwaartepunt van de erkenningsvoorwaarden op het examen komen te liggen. Dat betekent dat het examen van een voldoende hoog niveau zal moeten zijn, maar ook van eenzelfde moeilijkheidsgraad voor elke kandidaat energiedeskundige. Om die uniformiteit te garanderen zal worden gewerkt met een 'centraal examen', dat door of in opdracht van het VEKA zal worden georganiseerd. Dergelijk centraal examen is analoog aan het centraal examen dat vroeger voor EPC en EPB werd georganiseerd.

ARTIKEL 49: een aangifteplichtige die gebruik wil maken van de optie 'participatie' om te voldoen aan de EPB-eis met betrekking tot het minimumaandeel hernieuwbare energie, moet daarbij een participatie nemen in een project voor hernieuwbare energie. Al van bij het invoeren van deze participatiemogelijkheid was het de bedoeling om dubbeltelling onmogelijk te maken, dus enkel participatie toe te laten in projecten die nergens in het E-peil werden meegerekend. Dat werd op dat moment opgelost door te eisen dat het project in aanmerking moest komen voor groenestroomcertificaten. Vandaag zijn er, onder andere door het invoeren van de call groene stroom, veel projecten die niet meer in aanmerking komen voor groenestroomcertificaten, maar waarvoor er geen enkele reden is om ze niet in aanmerking te laten komen voor participatie. Daarom wordt voorgesteld om de omschrijving van de voorwaarde aan te passen. Dit is een technische aanpassing, met hetzelfde doel voor ogen als bij de oorspronkelijke invoering van het minimumaandeel hernieuwbare energie.

ARTIKEL 50, ARTIKEL 51, ARTIKEL 52, ARTIKEL 54 en ARTIKEL 55: vanaf 1 januari 2022 gaat de renovatieverplichting voor niet-residentiële gebouwen van kracht. Niet-residentiële gebouwen en niet-residentiële eenheden zullen binnen uiterlijk vijf jaar na de datum van het verlijden van de authentieke akte bij een notariële overdracht in volle eigendom, het vestigen van een opstalrecht of het vestigen van een erfpacht aan bepaalde vastgelegde minimale energieprestatieniveaus moeten voldoen. Het energieprestatiecertificaat (k)NR certificaat zal een belangrijke rol spelen (als handhavingstool) in dit verhaal.

Op basis van door een erkende energiedeskundige vastgestelde informatie uit het energieprestatiecertificaat (k)NR kan de nieuwe gebouweigenaar, opstalhouder of erfpachter immers bepalen of hij acties/welke acties hij nog moet ondernemen om aan de renovatieverplichting te voldoen:

- aan- of afwezigheid dakisolatie;
- aanwezigheid enkel glas;
- ouderdom van de aanwezige opwekkers voor ruimteverwarming;
- ouderdom van de aanwezige opwekkers voor koeling + eigenschappen van de eventueel aanwezige koelmiddelen.

Het energieprestatiecertificaat kent echter momenteel een lichtjes ander toepassingsgebied dan de renovatieverplichting. Zo moet, conform artikel 9.2.8. en artikel 9.2.9 van het Energiebesluit, een geldig

energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen beschikbaar zijn op het moment van verkoop en verhuur. Het energieprestatiecertificaat is dus momenteel enkel verplicht bij verkoop en verhuur, daar waar de renovatieverplichting ook van toepassing is voor gebouwen/gebouweenheden waarop een nieuw recht van opstal of een erfpacht op wordt gevestigd.

Omdat het - in kader van de renovatieverplichting maar ook algemeen – ook voor deze types van overdrachten nuttig en interessant is voor de nieuwe eigenaar om een duidelijk inzicht in de energieprestatie van de overgedragen eenheid te hebben, wordt een uitbreiding van het toepassingsgebied van de EPC-plicht voorgesteld.

In praktijk zal dit leiden tot een lichte stijging van het aantal op te maken energieprestatiecertificaten bij overdrachten. De impact wordt echter redelijk beperkt ingeschat. Op basis van de gegevens van de FOD Financiën i.v.m. overdrachten van niet-residentiële eenheden in 2020 beslaat het aantal erfachten/recht van opstal minder dan 15% van de notariële overdrachten.

Voor de residentiële eenheden wordt dit aantal zelfs nog lager ingeschat. Eenzelfde wijziging m.b.t. de vestiging van een opstalrecht of erfpacht wordt doorgevoerd met betrekking tot de residentiële gebouwen ten einde het parallelisme op het vlak van het materiële toepassingsgebied te behouden.

Tot slot wordt het toepassingsgebied uitgebreid tot *alle* verkopen en vestigingen van een opstalrecht of erfpacht. Tot op heden was er omwille van de formulering van de verplichting (“te koop wil aanbieden”) immers geen EPC-plicht wanneer het gebouw niet actief te koop werd gesteld. Die formulering wordt thans verlaten, maar er zal daarbij worden gedifferentieerd met betrekking tot het exacte moment dat het energieprestatiecertificaat beschikbaar moet zijn. Het energieprestatiecertificaat residentiële gebouwen moet beschikbaar zijn:

- als er publiciteit wordt gemaakt: ten laatste bij de eerste bekendmaking van die publiciteit;
- als er geen publiciteit wordt gemaakt: ten laatste voorafgaand aan het sluiten van de onderhandse akte, of indien er geen onderhandse akte is voor het verlijden van de authentieke akte.

ARTIKEL 53: het energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen wordt ingevoerd in 2023, en volgens de huidige bepalingen uit het Energiebesluit moet elk niet-residentiële gebouw tegen 2025 over een energieprestatiecertificaat beschikken. Op basis van een studie, uitgevoerd door Efika, wordt de ondergrens van het aantal gebouweenheden die zo'n energieprestatiecertificaat zullen moeten laten opmaken, ingeschat op 35.000. Het valt bovendien te verwachten dat de gebouweigenaars de opmaak van het energieprestatiecertificaat zo lang mogelijk zullen willen uitstellen, wat zou leiden tot een grote piek tegen het einde van 2024. Aangezien het energieprestatiecertificaat elke vijf jaar moet hernieuwd worden, zal die piek bovendien nog enkele keren terugkeren. Er wordt dan ook voorgesteld om hierop te anticiperen door de EPC-plicht gradueel in te voeren.

Aangezien in het VEKP is opgenomen dat voor overheidsgebouwen al in 2028 een labelplicht zal gelden, lijkt het logisch om de aanwezigheid van een energieprestatiecertificaat voor hen al sneller te verplichten. Publieke gebouwen¹ hebben al ervaring met metingen, en zullen dus ook minder problemen ondervinden om een energieprestatiecertificaat op te stellen. Op basis van het aantal ingediende energieprestatiecertificaten publieke gebouwen schatten we dat het gaat om minimaal 5000 publieke gebouweenheden. Bijgevolg wordt voorgesteld om de verplichte aanwezigheid van een energieprestatiecertificaat al in 2024 in te voeren voor *alle* overheidsgebouwen en voor publieke gebouwen. Dat betekent dat er zo'n 30.000 niet-publieke of niet-overheidsgebouweenheden zijn. Om ook de opmaak van deze energieprestatiecertificaten te faseren in de tijd is de grootte van het

---

¹ De term publiek gebouw is in artikel 1.1.1, §2, 83° van het Energiebesluit gedefinieerd als “gebouw dat vaak door het publiek wordt bezocht omdat er een publieke organisatie in is gevestigd”. Publieke organisatie is in artikel 1.1.1, §2, 84° gedefinieerd als “de federale overheid, inclusief de parastatalen, de Vlaamse overheid, inclusief de intern en extern verzelfstandigde agentschappen, de provinciale overheden, de gemeentelijke overheden, inclusief de O.C.M.W.'s, overheidsbedrijven en onderwijsinstellingen, welzijns- of gezondheidsvoorzieningen”. Dit houdt dus in dat overheidsgebouwen die niet vaak door publiek worden bezocht buiten het toepassingsgebied vallen.

gebouw de meest aangewezen parameter. Er wordt dan ook voorgesteld voor om niet-residentiële gebouwen met een bruikbare vloeroppervlakte groter dan 1000 m² te verplichten om tegen 2025 over een energieprestatiecertificaat te beschikken, en de rest tegen 2026.

ARTIKEL 56: via artikel 9.3.1 van het Energiebesluit wordt de renovatieplicht bij niet-residentiële gebouw concreetiseerd. Het is de bedoeling dat de handhaving van die renovatieverplichting grotendeels zal verlopen aan de hand van het energieprestatiecertificaat. Indien een gebouweenheid/gebouw onder het toepassingsgebied valt zal een nieuw energieprestatiecertificaat (k)NR moeten opgemaakt worden binnen de vijf jaar na de datum van de authentieke akte.

Artikel 9.3.1 §2 van het Energiebesluit stelt: *“Naast de verplichtingen vermeld in paragraaf 1 behalen kleine niet-residentiële eenheden die samen een niet-residentiële gebouw vormen, die in totaliteit worden overgedragen en waarbij de datum van het verlijden van de authentieke akte bij een notariële overdracht in volle eigendom, het vestigen van een opstalrecht of het vestigen van een erfpacht plaatsvindt vanaf 1 januari 2022, bijkomend binnen vijf jaar vanaf de datum van de authentieke akte ook een energieprestatiecertificaat kleine niet-residentiële gebouwen of residentiële gebouwen met een minimaal energieprestatielabel C, afhankelijk van de bestemming van de gebouweenheid.”*

Voor die kleine niet-residentiële eenheden die samen een niet-residentiële gebouw vormen én in totaliteit verkocht worden, wordt dus opgelegd dat een nieuw energieprestatiecertificaat moet worden opgemaakt binnen de vijf jaar na overdracht, en geldt daarbij bijkomend een labelplicht.

Echter, voor die eenheden die apart verkocht worden of geen deel uitmaken van een volledig niet-residentiële gebouw wordt in het besluit niet expliciet vermeld dat voor de opvolging en handhaving van de renovatieverplichting verplicht een nieuw energieprestatiecertificaat kNR binnen de vijf jaar na datum van de authentieke akte dient opgemaakt te worden. Daarom wordt voorgesteld om de tekst van artikel 9.3.1, §1 aan te vullen met het feit dat “niet-residentiële gebouwen en niet-residentiële eenheden binnen vijf jaar vanaf de datum van de authentieke akte moeten beschikken over een nieuw energieprestatiecertificaat niet-residentiële gebouwen of in geval het gaat over kleine niet-residentiële eenheden een energieprestatiecertificaat kleine niet-residentiële gebouwen of een energieprestatiecertificaat residentiële gebouwen”. Dit is louter de plicht om een nieuw certificaat op te maken en staat los van de bijkomende verplichting uit paragraaf 2 die bepaalt dat voor bepaalde gebouwen er bijkomend ook een labelplicht bestaat.

ARTIKEL 57: Dit betreft de inwerkingtredingsbepaling.

ARTIKEL 58: Dit betreft de uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

A.1. Aanpassingen aan de sociale openbardienstverplichtingen

Het voorliggend ontwerpbesluit heeft voor dit luik geen budgettaire weerslag op de Vlaamse begroting. De financiële kosten verbonden aan de invoering van de aangepaste regelgeving worden gedragen via de distributienettarieven van elektriciteit en aardgas.

A.2. Aanpassing PV-premie

De elektriciteitsdistributienetbeheerders ontvangen conform artikel 6.4.1/12, §4/2 van het Energiebesluit een vergoeding voor het verstrekken van die premies. Op basis van de inschattingen die in de nota aan de Vlaamse Regering² bij de invoering PV premie werden gemaakt, werd de budgettaire impact voor 2021 qua grootteorde ingeschat op maximaal 27.000 PV-installaties x gemiddeld 4 kWp x €300/kWp = €32,4 miljoen. De 32,4 miljoen euro die werd voorzien voor die vergoeding van de nieuwe PV-premie werd aangerekend op begrotingsartikel QE0-1QEE4KG-WT (financiering groenestroomdoelstellingen) van het Energiefonds. Gelet op de in punt B1 vermelde beschouwingen, zal dit aantal aanvragen niet worden bereikt en zal de concrete vergoeding aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders dit bedrag niet bereiken.

Voor 2022 was ingeschat dat de kost (27.000 x gemiddeld 4 kWp x €225/kWp) 24,3 miljoen euro zou bedragen. Als we uitgaan van een gelijk aantal te verwachten premie-aanvragen in 2022 als origineel ingeschat voor 2021 (27.000 volgens nota aan de Vlaamse Regering bij invoering PV premie) dan zou de "meerkost" ten gevolge van het niet doorvoeren van de reeds voorziene verlaging van de premiehoogte per 1 januari 2022 een potentiële impact hebben op de begroting van 8,1 miljoen euro. Dit zal worden opgevangen binnen de kredieten van het Energiefonds.

A.3 Uitbreiding van de kortingsbon voor de aankoop van energiezuinige huishoudtoestellen tot huurformule

De kosten voor de uitvoering van de actieverplichting voor het toekennen van steun voor energiezuinige huishoudtoestellen zijn een financiële openbaardienstverplichting voor de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (artikel 6.4.1/12, §1 van het Energiebesluit).

Het aantal uitbetaalde kortingsbonnen varieerde de afgelopen jaren: 5.437 in 2018, 4.643 in 2019 en 6.418 in 2020. Voor 2020 bedroeg de totale kostprijs van de maatregel 962.700 euro. De verwachting is dat met de voorgestelde wijziging het benodigde budget zal verhogen om twee redenen. Door de uitbreiding van de in aanmerking komende toestellen met een energiezuinige droogkast is de verwachting dat er op jaarbasis 500 extra kortingsbonnen zullen worden uitbetaald. In het kader van de te introduceren steun voor de huurformule, is de verwachting dat die een voorzichtige start zal kennen, gelet op het experimentele karakter ervan. Het eerste jaar wordt het aantal verhuurde toestellen geraamd op 200, doorgroeiend naar 500 op jaarbasis. Uitgaande van dat laatste cijfer, is een bijkomend budget nodig van 75.000 euro. Samen met de geraamde 7.000 kortingsbonnen, goed voor 1.050.000 euro, wordt de jaarlijkse kost op kruissnelheid geschat op 1,125 miljoen euro.

Voorgesteld wordt om voor de kosten voor deze maatregel aan de elektriciteitsnetbeheerder een vergoeding toe te kennen. Om voor de geraamde kost van 1,125 miljoen euro een vergoeding toe te kennen zijn in het Energiefonds (energieheffing) voldoende middelen beschikbaar.

---

² VR 2020 0506 DOC.0565/IBIS

A.4 Nieuwe premie voor asbestverwijdering in combinatie met het plaatsen van fotovoltaïsche zonnepanelen

In de nota³ betreffende de tweede principiële goedkeuring van het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, werden volgende budgettaire inschattingen gemaakt voor de verhoging van de isolatiepremies (dak/buitenmuurisolatie) met 8 euro per vierkante meter verwijderde asbestoppervlakte bij gelijktijdige asbestverwijdering op jaarbasis:

	Woningen	Woongebouwen	Niet-woongebouwen	Totaal
Verhoging dakisolatiepremie	19.291.804 euro	401.568 euro	6.220.800 euro	25.914.172 euro
Verhoging muurisolatiepremie	4.627.674 euro	954.866 euro	9.157.050 euro	14.739.590 euro

Hierbij werd uitgegaan van een bereik van 75% van de (in het dak of de gevel) asbesthoudende gebouwen die jaarlijks zouden moeten gesaneerd worden om de doelstellingen uit het Asbestafbouwplan te kunnen behalen. In het kader van de Vlaamse Veerkrachtprojecten VV001, VV002 en VV003, werd voor investeringen met eindfactuur in 2021 en 2022 in totaal 84 miljoen euro gereserveerd voor deze verhoogde isolatiepremies.

Voor de renovatie van asbesthoudende daken en muren in niet-residentiële gebouwen werd een jaarbudget voorzien van 15 miljoen euro, voor investeringen met eindfacturen in 2021. Er wordt verwacht dat het voorziene budget slechts deels besteed zal worden. Een deel van deze gebouwen is immers niet-verwarmd en komt dus niet in aanmerking voor de bestaande premiereregeling.

De nieuwe premie voor de verwijdering van asbest in het (onder)dak van niet-verwarmde niet-residentiële gebouwen in combinatie met de plaatsing van een fotovoltaïsche installatie, heeft betrekking op ditzelfde potentieel aan asbesthoudende daken. Enkel de verhoging van deze premie tot 12 euro per vierkante meter verwijderd asbest in het (onder)dak voor niet-verwarmde gebouwen, t.o.v. 8 euro per vierkante meter verwijderd asbest voor de verhoogde isolatiepremie, zou mogelijks het benodigde budget voor investeringen in 2022 kunnen wijzigen. Gelet op de onderbenutting van de budgetten tot dusver, kan de kost van deze nieuwe premie volledig worden opgevangen binnen de voorziene budgetten voor investeringen in 2021 en 2022 van project VV001. Er is bijgevolg geen bijkomende budgettaire impact.

A.5 Advies Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 18 oktober 2021 ontvangen, en gaat als bijlage 2.

De Inspectie maakte hierbij de hierna volgende opmerkingen:

- Inzake de voorgestelde aanpassingen aan de SODV heeft de inspectie van financiën geen specifieke opmerkingen. Wel wordt aangeraden om naar 2026 toe, de gehanteerde termijnen in lijn te brengen met de termijnen waarbinnen het mogelijk moet zijn van energieleverancier te veranderen.

Eens het duidelijkheid is vanaf wanneer een overstap binnen de 24 uur technisch en reglementair ingevoerd wordt in het Vlaamse Gewest, kan inderdaad worden overwogen om de totale duurtijd van de opzeggingstermijn verder in te korten. Het technisch en administratief afhandelen van een overstap naar een andere leverancier duurt vandaag minstens drie weken. Op dit moment is een verkorting van de opzeggingstermijn van 60 naar 45 kalenderdagen haalbaar. Bij een mogelijke verdere inkorting van de opzeggingstermijn zal, zoals nu gebeurde, de balans gevonden moeten worden tussen het maximaal inperken van

³ VR 2020 3010 DOC.1207/1BIS

de mogelijkheid om schulden op te bouwen en het bieden van voldoende tijd aan de klant om de overstap naar een andere leverancier voor te bereiden.

- Inzake de wijzigingen betreffende het nootkrediet is de redenering volgens de inspectie onduidelijk. De inspectie van financiën is van mening dat het aanhouden van een nootkrediet in kWh het grote voordeel heeft om naar verbruik toe een vaste energiehoeveelheid aan te houden. Wordt dit vervangen door een bedrag, dan zal de klant geen zicht meer hebben op de hoeveelheid energie bij nootkrediet wordt voorzien. Daarenboven wordt ook bij een bedrag als nootkrediet een verrekening naar energiehoeveelheid gemaakt. Het lijkt er eerder op dat dit voorstel enkel en alleen gestoeld is op het in overeenstemming brengen van de werkwijze Fluvius met de regelgeving. Naar verhoging van de bedragen (tot 75 euro) heeft IF geen opmerkingen, behoudens dat dit best wordt aangehouden in energie (KWh) eerder dan in bedrag.

Dit wijzigingsvoorstel vloeit voort uit een uitgebreide afweging die met alle belanghebbenden werd gemaakt. Er werd finaal geoordeeld dat het uit hoofde van de verbruiker met betalingsproblemen veel duidelijker is om over verbruikskrediet te spreken in termen van euro's dan in termen van kWh elektriciteit of aardgas, wat veel mensen weinig zegt. Verder klopt het dat de voorgestelde wijziging deels is ingegeven door de werkwijze die Fluvius vandaag al hanteert, maar waarvan nu dus de voordelen formeel erkend worden.

Het werken met een vast bedrag komt evengoed tegemoet aan de doelstelling om in noodsituaties een hoeveelheid energie voor te schieten. Daarbij blijft het mogelijk om dit periodiek te evalueren en de bedragen ook in de toekomst aan te passen als de omstandigheden daartoe nopen.

- Inzake de voorgestelde vermindering van het grensbedrag aan openstaande schuld voor voorlegging aan de LAC tot 500 en het apart beschouwen van de schulden van beide energiedragers merkt de inspectie op dat dergelijke maatregel samen met de andere bovenstaande maatregelen ertoe leiden dat de behandelingstermijnen aanzienlijk korter worden. Dit riskeert om het voor klanten met een beperkte administratieve of digitale geletterdheid nog moeilijker te maken om de behandeling van hun dossiers te volgen, wat dan weer tot een afhaken uit het proces kan leiden. Dit impliceert dat de aanpassing van de begeleiding van deze klanten nog belangrijker wordt. Dit wordt best meegenomen.

Dit is inderdaad een belangrijk en doorlopend aandachtspunt. De herziene processen en doorlooptijden zijn in hoge mate gericht op het minimaliseren van de mogelijkheid op schuldopbouw. Tegelijk wordt waar nodig de hulpverlening vroeger dan vandaag ingeschakeld voor oplossingen op maat. Hoe sneller klanten geen schulden meer hebben bij de netbeheerder hoe sneller ze kunnen terugkeren naar de commerciële markt waar voordeligere tarieven dan het gereguleerde tarief netbeheerder beschikbaar zijn. Los van de voorgestelde wijzigingen aan de regelgeving werd recent ook gestart met het optimaliseren van de communicatie die de netbeheerder in de verschillende stappen hanteert.

- Wat de uitbreiding van de steun aan beschermde afnemers voor de verwerving van energiezuinige koelkasten, wasmachines of droogkasten betreft merkt de inspectie op dat het niet duidelijk is waarom de mogelijkheid om deze tussenkomst ook bij huur te voorzien beperkt wordt tot niet-commerciële bedrijven. Indien de opzet is om een zo breed mogelijk publiek aan beschermde afnemers te bereiken worden ook best de commerciële spelers betrokken bij de huur-mogelijkheid.

Hiervoor wordt geopteerd om redenen van efficiëntie. Voorwaarde voor het bekomen van de korting door een beschermde afnemer is dat de verhuur onderdeel vormt van een traject met het oog op begeleiding bij het aanpakken van energiearmoede. Voor een commerciële speler is het naar expertise en praktische organisatie weinig haalbaar om zo'n traject aan te bieden als onderdeel van de verkoop van een huishoudtoestel. Bovendien is het voor zo'n speler niet evident om te controleren of de aanvrager een beschermde afnemer is. Uiteraard kunnen zij in de beoogde huurformule betrokken partij zijn als leverancier van de toestellen.

- Voorts merkt de inspectie op dat indien bij de huurmogelijkheid voor apparaten voorzien wordt in de mogelijkheid van een bon om de twee jaar, dit in wezen neerkomt op een bijkomende tussenkomst van 75 euro/jaar per type toestel. Zonder bijkomende modaliteiten

riskeert dit bepaalde consumptie in de markt te werken. Er wordt dan ook aangeraden om de periodiciteit van deze bon ook te koppelen aan de normale levensduur van de toestellen. Hierbij moet worden verduidelijkt dat deze voorwaarde niet slaat op de huurformule, maar enkel op de kortingsbon die kan worden aangevraagd voor de aankoop. Zoals vermeld is het net om misbruik tegen te gaan dat men voor hetzelfde type toestel slechts om de twee jaar in de plaats van elk jaar een bon mag aanvragen. Er werd geopteerd voor twee jaar omdat die termijn samenvalt met de wettelijke garantie. Indien een met een kortingsbon aangekocht toestel kort na het verlopen van de garantieperiode de geest geeft, heeft de onfortuinlijke klant in kwestie in dit voorstel opnieuw recht op een korting voor een volgende aankoop. Dit element weegt in de analyse zwaarder door dan een eventuele kans op overconsumptie op basis van een ander motief.

- Inzake de aanpassingen welke gedekt worden binnen de distributietarieven of binnen het Energiefonds merkt de Inspectie op dat deze bijkomende uitgaven indirect de Vlaamse begroting riskeren te belasten. Dit risico dient meegenomen te worden in de nota aan de Vlaamse Regering.

Voor de ondersteuning voor de aankoop en huur van energiezuinige huishoudtoestellen wordt voorgesteld om de vergoeding toe te kennen vanuit het Energiefonds, zonder dat de mogelijkheid wordt de mogelijkheid voor financiering vanuit de algemene uitgavenbegroting niet vermeld. Bij gebrek aan voldoende middelen vormen de kosten een financiële openbaredienstverplichting voor de elektriciteitsnetbeheerder, waardoor het risico op belasting van de Vlaamse begroting de facto niet bestaat.

- Wat de bijkomende premie betreffende de asbest/PV projecten betreft stelt de Inspectie dat duidelijk moet zijn hoe deze nieuwe premie de premissen inzake vastlegging en vereffening zoals afgesproken omtrent de Vlaamse Veerkrachtprojecten, zal respecteren. Wat dit betreft zullen de regels aangaande relance uiteraard worden gerespecteerd.

B. ESR-TOETS

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerpbesluit heeft geen rechtstreekse impact op het personeel, de werkingsuitgaven of de investeringen en schulden van de lokale besturen.

E. ARMOEDETOETS

De voorgestelde wijzigingen voor de sociale openbaredienstverplichtingen kwamen tot stand op basis van een intensief overlegtraject met verschillende stakeholders zoals het Netwerk tegen Armoede, Samenlevingsopbouw vzw, het interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, de VVSG, de VREG, FEBEG, en Fluvius. Binnen dit traject werd ook tijd en ruimte voorzien om de impact van de voorstellen af te toetsen bij de doelgroep van mensen in armoede in de vorm van een armoedetoets. De armoedetoets, die werd opgemaakt door Samenlevingsopbouw vzw en de Vereniging waar Armen het Woord Nemen De Ruimtevaart gaat als bijlage 3. Hieronder volgt een samenvatting.

Met betrekking tot de energiefactuur, uitgegeven door de commerciële leverancier, vermeldt de armoedetoets moeilijkheden in de communicatie tussen kwetsbare klanten en leveranciers. Zij vragen een vereenvoudiging van de energiefactuur, zowel op inhoudelijk als taalkundig vlak. De inhoud van de energiefactuur betreft een federale bevoegdheid. In april 2021 werd de gewesten gevraagd hun standpunt mede te delen ten opzichte van een voorstel tot resolutie betreffende het vereenvoudigen van de energiefactuur dat in 2020 ingediend werd in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Op basis van de minimumvereisten van bepalingen op de factuur, die voortvloeien uit artikel 18 en Bijlage

I bij Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, werd in oktober 2021 het Koninklijk Besluit opgesteld dat naar verwachting op 1 januari 2022 in werking zal treden.

Op het voorstel om de aangetekende ingebrekestelling af te schaffen, werd de bezorgdheid geuit dat de ingebrekestelling verpakt in een normale zending verloren kan gaan. De praktijk leert echter dat aangetekende brieven vaak niet opgehaald worden in het postkantoor, met hetzelfde gevolg als resultaat. Gezien de met de afschaffing samenhangende besparing op de factuur en de evolutie naar digitale facturatie, blijft het huidige voorstel behouden. De armoedetoets reikt wel enkele alternatieven aan die verder bekeken zullen worden, waaronder het gebruik van antwoordkaarten als dienstverlening van B-post en het advies om opvallende enveloppes te gebruiken om de ingebrekestelling te onderscheiden van andere briefwisseling.

De verenigingen verklaren zich akkoord met alle voorgestelde inkortingen van termijnen in het wijzigingsbesluit. Zij wijzen echter op het belang van haalbare afbetalingsplannen zodat afnemers niet in een situatie terechtkomen waar hun leveringscontract opgezegd wordt. De VREG lanceerde reeds in oktober 2012 een "Goede Praktijk van Afbetaalplannen", maar deze is niet juridisch afdwingbaar. Tijdens het overleg voorgaand aan dit wijzigingsbesluit werd besloten om de optimalisatie van deze richtlijn mee te nemen in een apart volgend traject.

In de armoedetoets wordt een tegenvoorstel geformuleerd op de wijzigingsvoorstellen omtrent de onmiddellijke activatie van de voorafbetalingsfunctie voor elektriciteit bij de distributienetbeheerder. De stakeholders pleiten ervoor om het vrijwillige karakter van de onmiddellijke inschakeling, zoals deze nu reeds in de praktijk wordt toegepast, te behouden en een verplichte plaatsing in te schrijven na twee onbetaalde facturen (inclusief herinneringsbrief en ingebrekestelling). Dit voorstel leunt dicht aan bij de huidige regeling, en wordt als vrij complex ervaren om te communiceren naar de klant. Het wordt als een belangrijk pluspunt ervaren in het wijzigingsvoorstel dat afnemers geen of slechts zeer lage schulden kunnen opbouwen bij de distributienetbeheerder en dus in principe meteen terug kunnen naar de commerciële markt. Desalniettemin zal deze wijziging een belangrijk punt zijn in de ex ante evaluatie van de optimalisatie van de SODV.

De repliek van de verenigingen op het voorstel om de in-homedisplay af te schaffen, dient genuanceerd te worden. Fluvius behoudt het gsm-toestel met voorgeprogrammeerde nummers als optie om klanten zonder internetverbinding of telefoon inzicht te verschaffen in hun verbruik. Het is de overtuiging dat de distributienetbeheerder voldoende diverse kanalen voorziet om afnemers met een digitale meter in voorafbetalingsfunctie te informeren. Zoals aangehaald in de armoedetoets zijn er wel nog verbeteringen mogelijk in de manier waarop deze mogelijkheden gecommuniceerd worden naar de klant. Dit wordt de komende maanden verder bekeken met Fluvius.

Daarnaast wordt in de armoedetoets gevraagd om zo snel mogelijk werk te maken van een verbod op de plaatsing van autonome stroombegrenzers. In vooropgesteld wijzigingsbesluit blijft deze voorlopig behouden. Indien er geen autonome stroombegrenzer meer mag geplaatst worden, heeft de netbeheerder geen enkele tool meer heeft om de residentiële klant aan te manen tot betaling, behalve de inleiding van de LAC-procedure met vraag tot volledige afsluiting. De mogelijkheid om een autonome stroombegrenzer te plaatsen in deze uitzonderlijke omstandigheden, kan dus ook gezien worden als een laatste tussenstap om volledige afsluiting te vermijden. Een meer structurele oplossing is dus om de regelgeving rond de plaatsing van een aparte meter per wooneenheid aan te passen naar analogie van de bepalingen bij nieuwbouw. Het voorstel om een kleinere digitale meter te ontwikkelen is moeilijk uitvoerbaar vanop het Vlaams niveau aangezien dit om een internationaal model gaat. Dit model kan slechts beperkt verkleind worden.

Met betrekking tot de omschrijving van het noodkrediet in het Energiebesluit maken de verenigingen de terechte bedenking dat een vermelding van het bedrag ook moet samengaan met een garantie

van het volume. Het mag nooit zo zijn dat de vermelding in euro het gevolg heeft dat men onder het vooropgesteld volume zakt. Het engagement wordt dan ook genomen om de het bedrag van het noodkrediet jaarlijks te evalueren en eventueel aan te passen aan de prijsniveaus van dat moment. In voorliggend wijzigingsbesluit worden de bedragen reeds verhoogd in het kader van de huidige prijsstijgingen.

In dit wijzigingsbesluit wordt de hoeveelheid van de minimale levering voor elektriciteit verlaagd noch verhoogd. In de armoedetoets wordt voorgesteld om gedurende de eerste 14 dagen te beleveren aan 16 ampère en vervolgens te verlagen naar 10 ampère. Er zijn meerdere redenen om dit voorstel niet mee te nemen. Ten eerste sluit 16 ampère al zeer dicht aan bij vol vermogen en is dit ook verbruik dat de afnemer uiteindelijk zal moeten terugbetalen. Ten tweede leert praktijkervaring dat de overschakeling om de minimale levering aardgas voor veel afnemers een incentive is om hulp in te schakelen bij het OCMW. Gezinnen die op dit niveau belanden, hebben vaak een schuldenproblematiek die breder gaat dan enkel energieschulden, en hebben er dus baat bij om hulp te zoeken. Door een onmiddellijke inschakeling van de voorafbetalingsfunctie loopt hun schuld bij de distributienetbeheerder minder hoog op, en kunnen zij sneller overschakelen naar een commerciële leverancier met een lager tarief. Het tweede voorstel om uitzonderingen te voorzien voor bepaalde medische situaties en gezinsgroottes zal in een volgend traject verder onderzocht worden.

Op de wijzigingsvoorstellen in Afdeling IV wordt in de armoedetoets één tegenvoorstel geformuleerd, namelijk om niet één maar twee criteria te hanteren om de 10 ampère opnieuw in te schakelen: een daling van de schuld onder de 150 euro of wanneer deze kleiner dan 50% is. Fluvius wijst erop dat een percentage technisch moeilijker te programmeren is dan een drempelwaarde. De reacties op de voorstellen bij het hoofdstuk met bepalingen voor de aardgasbudgetmeter liggen in lijn met die op het hoofdstuk voor de elektriciteitsbudgetmeter. Alleen bij de bepaling rond verbod op afsluiten in de winterperiode wordt gevraagd om deze periode met één maand te verlengen. Dit voorstel werd niet weerhouden. De voorbije jaren maakte de minister afhankelijk van de weersomstandigheden meermaals gebruik van de mogelijkheid deze periode te verlengen. Het feit dat verlenging van deze periode ook aanleiding kan geven tot bijkomende schuldopbouw werd ook meegenomen.

Bijkomend formuleerden de partners ook een voorstel om klanten die na drop bij de netbeheerder terechtkomen minstens 6 maand aan sociaal tarief te beleveren. Zowel de bepaling van het sociaal tarief als het tarief bij de netbeheerder worden bepaald op federaal niveau. Dit voorstel zou de ontwikkeling van een Vlaams sociaal tarief vereisen, wat vragen oproept over de financiering en de technische haalbaarheid. Een optie zou zijn om de berekeningswijze te herbekijken die de CREG hanteert om het gereguleerde tarief voor niet beschermde klanten bij de netbeheerder vast te stellen. Het Vlaams niveau kan hierin een adviserende rol spelen. Daarnaast is ook hier een focus nodig op haalbare afbetaalplannen, zodat in de eerste plaats vermeden kan worden dat afnemers bij de distributienetbeheerder terechtkomen.

Zoals reeds vermeld in de armoedetoets, heeft de komst van de digitale meter zeker een impact op kwetsbare doelgroepen. De effectieve impact van sommige wijzigingen aan de sociale openbare dienstverplichtingen in het Energiebesluit zijn echter moeilijk op voorhand in te schatten. Om die reden zullen voorgestelde maatregelen ex ante geëvalueerd worden twee jaar na de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerpbesluit moet worden voorgelegd aan de Vlaamse Toezichtcommissie, de SERV, de Minaraad en de VREG.

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit moet daarna het advies worden ingewonnen van de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring moet het besluit in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar eerste principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbardienstverplichtingen en REG-openbardienstverplichtingen;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de VTC, de VREG, de SERV en de Minaraad met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen;
3. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te machtigen om te beoordelen of voornoemd advies aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
4. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbardienstverplichtingen en REG-openbardienstverplichtingen;
2. het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 18 oktober 2021.
3. Armoedetoets